

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Finanční hospodaření konkrétního města

The Financial Analysis of the Chosen Town

Martina Malá

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martina MALÁ**
Osobní číslo: **K12B0033K**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Finanční hospodaření konkrétního města**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte strukturu financování obcí v České republice.
2. Představte město Horšovský Týn.
3. Analyzujte hospodaření konkrétní obce ve vybraných letech.
4. Zhodnoťte finanční situaci obce a navrhněte případná optimalizační opatření ke zlepšení stávající situace vybraného města.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **PAVLÁSEK, Vlastimil; HEJDUKOVÁ, Pavlína.** *Veřejné finance a daně v České republice.* Plzeň: NAVA, 2010. ISBN 978-80-7211-360-6
- **PEKOVÁ, Jitka.** *Hospodaření a finance územní samosprávy.* Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4
- **PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek.** *Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. přepracované vydání.* Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5
- **PROVAZNÍKOVÁ, Romana.** *Financování měst, obcí a regionů. 2. vydání.* Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9
- *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Veronika Burešová**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **25. října 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **25. dubna 2014**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Finanční hospodaření konkrétního města“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, 10.04.2014

.....

Podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Veronice Burešové za odborné vedení, cenné rady, konzultace a věcné připomínky, které mi pomohly při zpracování mé bakalářské práce.

Další díky patří vedoucímu odboru finančního a školství Městského úřadu Horšovský Týn Ing. Radkovi Poslednímu, který mi poskytl potřebné údaje a materiály, bez kterých by tato práce nemohla být napsána.

Poděkování patří i mé rodině, přátelům a příbuzným, kteří mě podpořili a v mnoha případech poskytli věcné a praktické připomínky a rady.

Obsah

ÚVOD	7
1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE	9
1.1 OBEC.....	9
1.1.1 Orgány obce.....	10
1.2 KRAJ	12
1.2.1 Orgány kraje.....	13
2 FINANČNÍ SYSTÉM NA ÚROVNI ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	14
2.1 ÚZEMNÍ ROZPOČET.....	14
2.1.1 Rozpočtový proces.....	16
2.1.2 Rozpočtové zásady	19
2.1.3 Rozpočtová skladba.....	19
2.2 PŘÍJMY OBCÍ	21
2.2.1 Daňové příjmy.....	22
2.2.2 Nedaňové příjmy	25
2.2.3 Kapitálové příjmy.....	25
2.3 VÝDAJE OBCÍ.....	25
3 MAJETKOVÁ STRUKTURA OBCÍ	27
3.1 AKTIVA	27
3.2 PASIVA	28
4 PŘEDSTAVENÍ MĚSTA HORŠOVSKÝ TÝN	29
4.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE.....	29
4.2 HISTORIE	30
4.3 SOUČASNOST	30
4.4 POSTAVENÍ, PŮSOBNOST A STRUKTURA.....	31
5 HOSPODAŘENÍ MĚSTA HORŠOVSKÝ TÝN	33
5.1 ANALÝZA PLNĚNÍ ROZPOČTU PŘÍJMY A VÝDAJÍ.....	33
5.2 ANALÝZA PŘÍJMŮ.....	36
5.2.1 Daňové příjmy.....	37
5.2.2 Nedaňové příjmy	40
5.2.3 Kapitálové příjmy.....	41
5.2.4 Přijaté transfery.....	41
5.3 ANALÝZA VÝDAJŮ	43
5.3.1 Běžné výdaje	44
5.3.2 Kapitálové výdaje.....	48

5.4	ANALÝZA AKTIV	50
5.4.1	<i>Stálá aktiva</i>	51
5.4.2	<i>Oběžná aktiva</i>	51
5.5	ANALÝZA PASIV	52
5.5.1	<i>Vlastní kapitál</i>	53
5.5.2	<i>Cizí zdroje</i>	53
5.6	VYBRANÉ FINANČNÍ UKAZATELE	54
5.6.1	<i>Zadluženost</i>	54
5.6.2	<i>Koeficient samofinancování</i>	55
5.6.3	<i>Běžná likvidita</i>	55
5.6.4	<i>Provozní saldo</i>	56
5.6.5	<i>Finanční nezávislost</i>	57
6	ZHODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE A NÁVRH OPTIMALIZAČNÍCH OPATŘENÍ.....	59
6.1	ZHODNOCENÍ DLE SALDA PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	59
6.2	ZHODNOCENÍ DLE JEDNOTLIVÝCH PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	60
6.3	ZHODNOCENÍ DLE AKTIV A PASIV	63
6.4	ZHODNOCENÍ DLE VYBRANÝCH FINANČNÍ UKAZATELŮ	65
6.5	CELKOVÉ ZHODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE	66
	ZÁVĚR.....	68
	SEZNAM TABULEK	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	70
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	71
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	73
	SEZNAM PŘÍLOH.....	76

Úvod

Hospodaření města spadá do jeho samostatné působnosti. V zájmu každého města je starat se o svůj majetek a využívat ho účelně a hospodárně v souladu se svými zájmy. Pokud město špatně hospodaří, může se dostat do značných problémů a odradit své obyvatele, aby zde žili. Naopak jeho dobré finanční hospodaření, a tím i dobrá kvalita životní úrovně, může lidi inspirovat k výběru takové lokality. Je proto důležité, aby město hospodařilo efektivně a zpracovávalo analýzy svého hospodaření. Finanční rozbor hospodaření je důležitým nástrojem pro zhodnocení celkové finanční pozice města.

Téma **Finanční hospodaření konkrétního města** (Horšovský Týn) jsem si vybrala proto, že v tomto městě pracuji a také jsem zde v minulosti několik let žila. Znalost prostředí města, se kterým se denně setkávám, mi přijde natolik zajímavá, že jsem se rozhodla pro zpracování této práce.

Hlavním cílem bakalářské práce je provést analýzu finančního hospodaření města Horšovský Týn v průběhu let 2009 - 2013 a na základě zjištění navrhnout opatření ke zlepšení stávající situace.

Díličními cíli bakalářské práce jsou:

- analyzovat příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu,
- analyzovat aktiva a pasiva města,
- zvolit finanční ukazatele a provést jejich výpočet.

K dosažení těchto cílů bude nejprve nutné provést deskripci struktury územní samosprávy v České republice, vymezit základní pojmy týkající se obce, jejích orgánů, struktury a působnosti, definovat rozpočet obce, jakožto hlavní nástroj finančního hospodaření, popsat rozpočtový proces a seznámit s tříděním příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby.

Při zpracování teoretické části bude využita metoda rešerše odborné literatury, data Ministerstva financí a Českého statistického úřadu a budou použity i zákony a vyhlášky související s problematikou.

V praktické části bude nejprve po stručném představení města Horšovský Týn provedena analýza rozpočtu, příjmů, výdajů, aktiv a pasiv a jejich komparace v letech 2009 – 2013. Následně budou ze získaných dat vyhodnoceny vybrané finanční ukazatele. Práce bude obsahovat syntézu prezentující komplexní pohled na finanční situaci města Horšovský Týn a navržená doporučení pro její budoucí rozpočtová plánování.

Pro tvorbu praktické části budou použity interní materiály města, zapůjčené odborem finančním a školství Městského úřadu Horšovský Týn. Tabulky a grafy budou vyhotoveny v programu Microsoft Office Excel 2007. Bakalářská práce bude zpracována v souladu s platnou Metodikou k vypracování bakalářské práce z roku 2014 a platnými citačními normami.

Závěry této bakalářské práce budou projednány s vedením města a mohou se stát podkladem pro budoucí strategické plánování.

1 Územní samospráva v České republice

Formou veřejného vládnutí a veřejné správy je územní samospráva. Je to zákonem stanovené spravování určitého území menšího než je stát. V České republice existují dva stupně samosprávy – obec a kraj.

1.1 Obec

Dle ústavního zákona č. 1/1993 Sb. **je obec základní jednotkou územní samosprávy**. Problematiku obcí upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporací a má vlastní majetek, se kterým hospodáří. Má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet (Provazníková, 2009).

Zákon o obcích rozlišuje tyto **základní druhy obcí**:

- obce, které nejsou městy,
- města s počtem obyvatel nad 3 000,
- městysy,
- statutární města,
- hlavní město Praha členěné na městské části.

Obec vykonává **samostatnou působnost** obce v záležitostech, o kterých může dle zákonem upravené pravomoci rozhodovat sama. Samosprávu veřejných záležitostí uskutečňuje prostřednictvím volených orgánů obce – zastupitelstev. Druhou funkcí obce je **přenesená působnost**. Tu vykonávají výkonné orgány obcí, které jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy a krajskými úřady (Peková, 2004).

Členění obcí dle rozsahu přenesené působnosti:

- obec,
- obec s matričním úřadem,
- obec se stavebním úřadem,
- obec s pověřeným obecním úřadem,
- obec s rozšířenou působností.

1.1.1 Orgány obce

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v § 5 uvádí, že obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je volený orgán a **je nejvyšším orgánem obce**. Rozhoduje o nejdůležitějších obecních záležitostech. Je tvořeno členy zastupitelstva, jejichž počet se určuje dle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Zastupitelstvo volí ze svých řad starostu, místostarosty a členy rady. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná, zastupitelstvo obce k nim vydává jednací řád.

Mezi **pravomoce zastupitelstva obce**, která ovlivňují hospodaření obce, patří zejména.:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a rozpočtová opatření,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce a schvalovat jejich zřizovací listiny,
- zakládat nebo rušit právnické osoby,
- schvalovat vklady obce do obchodních společností a nadací,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce aj.

V pravomoci zastupitelstva obce je i **rozhodovat o majetkových záležitostech**:

- nabytí a převod nemovitostí v majetku obce,
- bezúplatný převod movitých věcí a peněz,
- zástava nemovitých i movitých věcí a zřízení věcných břemen,
- bezúplatné postoupení pohledávek aj. (Peková, 2004).

Rada obce

Rada obce **je výkonným orgánem obce** v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Tvoří ji starosta, místostarostové a další členové rady volení z členů zastupitelstva. Počet členů musí být vždy lichý a nesmí být vyšší než jedna třetina zastupitelstva. Rada obce se nevolí tehdy, má-li zastupitelstvo obce méně než 15 členů. V tomto případě její pravomoc vykonává starosta. Jednání rady obce jsou neveřejná.

Radě obce je vyhrazeno např.:

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- vydávat nařízení obce,
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty jí předložené členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce,
- plnit funkci zakladatele nebo zřizovatele, tzn. řídit organizační složky a další organizace, které obec zřídila pro zabezpečení veřejných statků,
- zřizovat výkonné orgány obecního úřadu aj. (Peková, 2004).

Starosta

Starosta **zastupuje obec** navenek. Volí ho zastupitelstvo ze svých řad. Svolává zasedání zastupitelstva obce a připravuje, svolává a řídí schůze rady obce. Odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce. Jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu. Kde není funkce tajemníka zřízena, plní jeho funkci starosta (Peková, 2004).

Místostarosta

Místostarosta **zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti** nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci. Zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů a svěřit jim některé úkoly. Místostarosta spolu se starostou podepisují právní předpisy obce (Peková, 2004).

Obecní úřad

Obecní úřad je **tvořen starostou, místostarosty a jmenovaným tajemníkem obecního úřadu, a dále zaměstnanci obce**, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta. Obecní úřad vykonává úkoly, které jsou mu delegovány zastupitelstvem obce nebo radou obce. Dále vykonává přenesenou působnost určenou zákonem o obcích (Peková, 2004).

Poradní a kontrolní orgány obce

Mezi tyto orgány obce patří dle Pekové (2004):

- 1. Výbory** – jsou **iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce**. Musí být nejméně tříčlenné, jejich členy nemohou být starosta, místostarostové, tajemník ani jiní členové, kteří se zabývají hospodařením. Vždy musí být zřízen finanční a kontrolní výbor, ostatní jsou nepovinné.
 - a. Finanční výbor** – kontroluje hospodaření s majetkem obce, včetně finančních prostředků v rámci hospodaření obce a plní další úkoly, kterými ho pověří zastupitelstvo obce.
 - b. Kontrolní výbor** – kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dodržování právních předpisů.
 - c. Výbor pro národnostní menšiny**
 - d. Osadní výbor**
- 2. Komise** – jsou **iniciativními a poradními orgány rady obce** a mohou předkládat návrhy a náměty. Jsou také výkonnými orgány v přednesené působnosti obce na svěřeném úseku činnosti a na tomto úseku jsou odpovědny starostovi obce.

1.2 Kraj

Kraj je **vyšším (druhým) stupněm územní samosprávy v České republice**. Působnost a postavení krajů upravuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a hospodaří dle vlastního rozpočtu. Pro výkon samostatné působnosti zakládá a zřizuje organizační složky kraje a právnické osoby. Pro výkon přenesené působnosti náleží kraji na plnění úkolů příspěvek ze státního rozpočtu. Hospodaření kraje je upraveno zákonem obdobně jako hospodaření obce (Pavlásek, Hejduková, 2010).

1.2.1 Orgány kraje

Stejně jako obec má zastupitelstvo obce a radu obce, má i kraj své zastupitelstvo kraje a radu kraje, které mají obdobné pravomoci.

Zastupitelstvo kraje

Zastupitelstvo kraje je **volený orgán**. Rozhoduje o samosprávních otázkách kraje, včetně hospodaření. Mezi důležité pravomoci zastupitelstva kraje patří volba hejtmana, jeho náměstků a dalších členů rady kraje. Zastupitelstvo kraje je oprávněno vydávat obecně závazné vyhlášky kraje, volit zástupce do regionálních rad regionů soudržnosti a rozhodovat o spolupráci s jinými subjekty. Zasedání zastupitelstva kraje je veřejné.

Rada kraje

Rada kraje je **výkonným orgánem** kraje v samostatné působnosti a odpovídá ze své činnosti zastupitelstvu kraje. Členy rady kraje jsou hejtman, náměstci hejtmana a další členové rady, jejichž počet určuje zákon o krajích a je závislý na počtu obyvatel kraje. Pravomocí rady kraje je zabezpečovat hospodaření kraje, rozhodovat o některých majetkoprávních úkonech kraje, zřizovat nebo rušit komise rady kraje a vydávat nařízení kraje v přenesené působnosti.

Hejtman kraje

Hejtman kraje **zastupuje kraj** navenek. Je odpovědný zastupitelstvu kraje. Jeho pravomoci a odpovědnost jsou vymezeny v zákoně o krajích. V době nepřítomnosti hejtmana jej zastupují **náměstci hejtmana**.

Krajský úřad

Krajský úřad je **výkonným orgánem**. Tvoří ho jmenovaný ředitel a zaměstnanci odborů. V samostatné působnosti plní úkoly uložené zastupitelstvem kraje a radou kraje a pomáhá v činnosti výborům zastupitelstva kraje a komisím rady kraje. Ředitel krajského úřadu plní úkoly stanovené zastupitelstvem kraje v samostatné i přenesené působnosti. Vůči zaměstnancům krajského úřadu plní funkci statutárního orgánu (Peková, 2004).

2 Finanční systém na úrovni územní samosprávy

Územní samospráva zabezpečuje mnoho úkolů, z nichž nejdůležitější jsou úkoly ekonomické povahy. Nástrojem pro jejich zajištění je územní rozpočet.

2.1 Územní rozpočet

Základem finančního hospodaření územních samosprávných celků je **rozpočet**. Dle Pekové (2004) jej lze charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence.

Tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků řeší zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

a) Rozpočet jako bilance

Na rozpočet lze nahlížet jako na bilanci, která **bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období**, které je v ČR shodné s kalendářním rokem. Hospodaření územní samosprávy lze charakterizovat tímto vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2$$

kde F_1 - stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období

P - příjmy

V - výdaje

F_2 - stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období

V případě, že $F_2 > F_1$, vytváří územní celek finanční rezervu pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce. Je-li tomu opačně, pak musí použít minulé rezervy nebo jiné zdroje k vyrovnání roční rozpočtové bilance (Provazníková, 2009).

b) Rozpočet jako finanční plán

Rozpočet plní úlohu finančního plánu, který by měl **zajistit solventnost obce** tím způsobem, že připouští pouze ty výdaje obce, které jsou kryty:

- příjmy, které lze reálně očekávat,
- existujícími rezervami,
- půjčkami, které lze získat a splatit.

Při plánování příjmů a výdajů se obec setkává s **rozpočtovým omezením**, které vyjadřuje snahu vytvořit dostatečný objem zdrojů na příjmové straně rozpočtu, což je často v konfliktu s financováním určitých záměrů a cílů na výdajové straně. Při plánování výdajů je žádoucí vycházet z definovaných potřeb. Objektivizace a efektivnost výdajů se odehrává při všech fázích rozpočtového procesu – při jeho navrhování, projednávání, schvalování i průběžné a následné kontrole plnění (Provazníková, 2009).

c) Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky

Územní rozpočet plní i **další funkce**:

- stanovuje priority v rámci veřejných statků a služeb, které obec poskytuje,
- alokuje zdroje mezi různé činnosti obce,
- stanoví úroveň a zaměření činností obce během rozpočtovaného období,
- rozhoduje o úrovni zdanění a výši poplatků v rámci existujících zákonných norem,
- poskytuje úplné informace o finanční situaci a plánech obce.

Z těchto funkcí vyplývají dle Provazníkové (2009) **tři roviny rozpočtu**:

- **rozhodovací** – rozhodnutí, čeho chce obec dosáhnout výběrem zdrojů na jednotlivé výdaje,
- **řídící** – alokace zdrojů mezi jednotlivé organizační složky obce,
- **kontrolní** – legalizace toho, kolik finančních prostředků obec získá a vydá, stanovení toho, kdo může peníze vydat, v jaké výši a na jaký účel.

2.1.1 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces představuje **činnosti vedoucí k tvorbě, plnění a vykazování rozpočtu**. Je to neustále se opakující sled kroků, který se skládá se ze čtyř základních fází, jimiž jsou: **příprava, schvalování, čerpání a kontrola**. V jednom kalendářním roce se v rozpočtovém cyklu nacházejí až tři po sobě jdoucí rozpočty: jeden ve fázi přípravy a schvalování, druhý ve fázi plnění a třetí ve fázi kontroly (Císařová, Pavel, 2008).

Rozpočtový výhled

Návrh rozpočtu vychází ve svých hlavních ukazatelích (celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky) z rozpočtového výhledu, který musí obec povinně od r. 2001 sestavovat. V § 3 zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech se uvádí: „*Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.*“ Zpracováním rozpočtového výhledu předchází obec zadlužení a zajišťuje si lepší plánování výdajů, zejména investičních. Při jeho tvorbě se však musí vyvarovat nadhodnocování budoucích příjmů a podhodnocování výdajů (Císařová, Pavel, 2008).

Příprava rozpočtu

Návrh rozpočtu provádí zpravidla výkonný orgán obce, většinou finanční odbor. Jako podklad slouží v minulosti schválený rozpočtový výhled. Při sestavování se vychází i z analýzy hospodaření minulých let. Nutné je zajistit provázanost rozpočtového výhledu na finanční vztahy specifikované ve státním rozpočtu, ze kterého jsou poskytovány nenárokové dotace (Císařová, Pavel, 2008).

Schvalování rozpočtu

Navržený rozpočet se nejprve projednává ve finančním výboru, následně v radě obce a až pak je postoupen k projednání a schválení zastupitelstvu obce. **Návrh rozpočtu musí být zveřejněn** na úřední desce nejméně 15 dnů **před jeho projednáním v zastupitelstvu obce**, aby se k němu mohli občané vyjádřit. Mohou tak učinit buď písemně v předem stanoveném termínu, nebo ústně na zasedání zastupitelstva.

Schvalování rozpočtu se může zkomplikovat v případě, že ještě není schválen státní rozpočet. Pak je možné schválit jen část územního rozpočtu, která není na dotační vztahy přímo vázána a zbytek doplnit až po schválení vyššího rozpočtu.

Pokud se nepodaří do konce roku územní rozpočet schválit, nastává tzv. **rozpočtové provizorium**. V tomto případě probíhá čerpání finančních prostředků podle plánovaného rozpočtu na další rok s tím, že měsíční čerpání prostředků je ve výši 1/12 základního rozpočtu a nejsou dovoleny investiční akce. Volba způsobu hospodaření je v kompetenci zastupitelstva obce (Císařová, Pavel, 2008).

Čerpání rozpočtu

Během rozpočtového roku se **vyskytnou nesrovnalosti mezi rozpočtem a skutečností** v důsledku organizačních změn, legislativních změn, nebo skutečností, které nebyly při sestavování rozpočtu známy. V tomto případě je nutné **provést změnu v rozpočtu rozpočtovým opatřením**, které musí schválit zastupitelstvo obce. Rozpočtovým opatřením se rozumí:

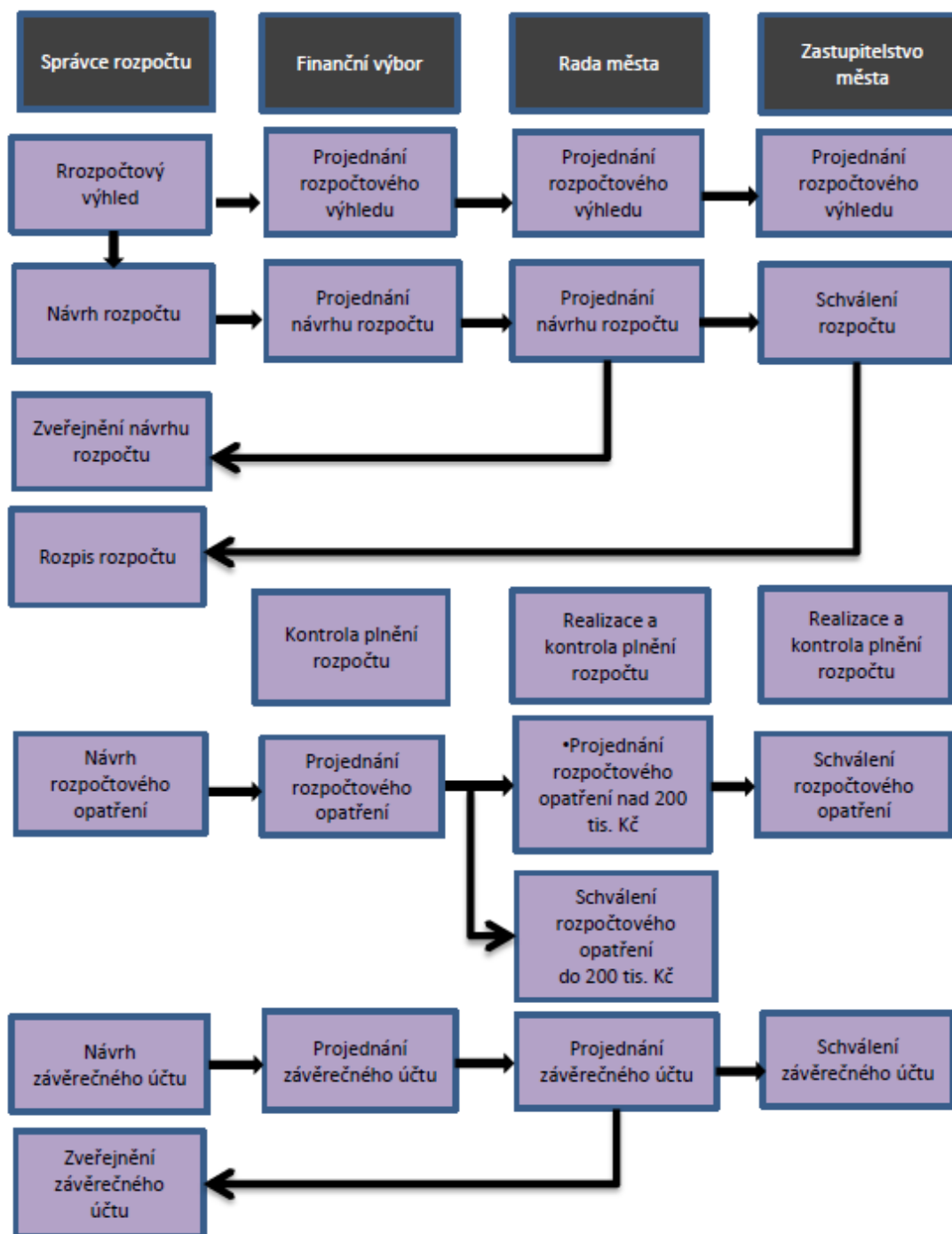
- povolené přesuny rozpočtových prostředků mezi jednotlivými druhy příjmů a výdajů rozpočtu,
- povolené překročení rozpočtu podřízené organizace,
- vázání rozpočtových prostředků – použití na určený účel (Peková, 2004).

Kontrola rozpočtu

Kontrolu rozpočtu **provádí finanční výbor** pravidelně a průběžně během celého rozpočtového období na základě účetních výkazů poskytnutých finančním odborem. Po ukončení rozpočtového období je vypracován závěrečný účet. Zde jsou obsaženy komplexní údaje o příjmech a výdajích, členěné dle rozpočtové skladby a podrobné informace o dalších finančních operacích. Starosta obce má povinnost nechat výsledek hospodaření přezkoumat. Může o to požádat krajský úřad, nebo externího auditora. Výsledkem je zpráva o přezkoumání hospodaření, která je nedílnou součástí závěrečného účtu. Kompletně sestavený závěrečný účet se zveřejní na úřední desce alespoň 15 dnů před projednáním v zastupitelstvu obce, které musí proběhnout do 30. června následujícího roku, za který byl závěrečný účet sestaven. Projednání závěrečného účtu uzavírá zastupitelstvo obce s vyjádřením „bez výhrad“, nebo

„s výhradami“, a v tomto případě musí přijmout opatření, která jsou nutná k nápravě zjištěných chyb a nedostatků v hospodaření (Císařová, Pavel, 2008).

Obrázek 1 – Schéma rozpočtového procesu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

2.1.2 Rozpočtové zásady

V celém rozpočtovém procesu musí být dodržovány **rozpočtové zásady**:

- **zásada každoročního sestavování a schvalování územního rozpočtu** – dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je hospodaření podle ročního rozpočtu povinné;
- **zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu** – reálný odhad příjmů a výdajů bez odchylek pro sestavení rozpočtu jako finančního plánu, dodržování této zásady závisí na schopnosti odhadu, stupni poznání a kvalitní analýze hospodářských procesů, respektováním zásady se zabrání zkreslit údaje v rozpočtu;
- **zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu** – využívá se závazná rozpočtová skladba, která člení příjmy a výdaje z různých hledisek, díky této zásadě je možné příjmy a výdaje kontrolovat, analyzovat a srovnávat;
- **zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu** – zásada je základem úspěšného hospodaření;
- **zásada hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti** – zásada důležitá pro zajištění efektivní alokace rozpočtových příjmů na krytí potřeb;
- **zásada publicity** – informování veřejnosti o rozpočtovém hospodaření, zásada je předpokladem veřejné a občanské kontroly (Peková, 2005).

2.1.3 Rozpočtová skladba

Podrobné členění příjmů a výdajů upravuje v České republice novelizovaná vyhláška MF ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, která zajišťuje komplexní pohled na finanční hospodaření. Dle vyhlášky se třídí peněžní operace (příjmy peněžních prostředků na bankovní účty a výdaje peněžních prostředků z bankovních účtů) všech rozpočtů a fondů obcí i krajů a organizačních složek, u kterých jsou obce a kraje zřizovatelem. Nevztahuje se však na operace související s podnikatelskou činností, operace na účtech cizích a sdružených prostředků (Peková, 2004).

Dle ustanovení § 1a odst. 1 vyhlášky č. 323/2002 Sb. jsou po novele stanoveny tyto **druhy třídění příjmů a výdajů a hlediska jejich třídění**:

1. **odpovědnostní** – třídí příjmy a výdaje podle správců kapitol, pro obce a kraje je nepovinné,

2. **druhové** – základní a nejdůležitější třídění z praktického hlediska, třídí se jím všechny příjmy a výdaje dle druhů. Třídění je čtyřstupňové, nejvyšší jednotkou druhového třídění je třída, následuje podseskupení položek, seskupení položek a jednotlivé položky. Rozpočtová skladba rozlišuje celkem 7 tříd, přičemž v číselné řadě není třída sedm obsazena,

Tabulka 1 - Rozpočtové třídy

Třída	Název
1	Daňové příjmy
2	Nedaňové příjmy
3	Kapitálové příjmy
4	Přijaté transfery
5	Běžné výdaje
6	Kapitálové výdaje
8	Financování

Zdroj: Vlastní zpracování dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, 2014

3. **odvětvové** – třídí příjmy a výdaje dle odvětví, ze kterého plynou příjmy nebo na které se výdaje vynakládají; nejnižší jednotkou odvětvového třídění jsou paragrafy, které se seskupují do pododdílů, pododdíly do oddílů a oddíly do skupin; existuje celkem 6 základních skupin odvětvového třídění,

Tabulka 2 - Rozpočtové skupiny

Skupina	Název
1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3	Služby pro obyvatelstvo
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti
5	Bezpečnost státu a právní ochrana
6	Všeobecná veřejná správa a služby

Zdroj: Vlastní zpracování dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, 2014

4. **konsolidační** – příjmy a výdaje se třídí na záznamové jednotky; jde o pomocné třídění, které je významné pro přesné stanovení příjmů a výdajů na jednotlivých stupních konsolidace,
5. **zdrojové** – třídí příjmy a výdaje na nástroje, kterými jsou jednotlivé fondy, programy a projekty Evropské unie a jednotlivé mezinárodní smlouvy o finančních mechanismech,

6. **doplňkové** – třídí výdaje státního rozpočtu podle jejich příslušnosti ke zvlášť sledovaným celkům, které nejsou definovány prostřednictvím ostatních třídění stanovených vyhláškou,
7. **programové** – sleduje výdaje ze státního rozpočtu podle jejich příslušnosti k programům dle § 12 a 13 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech; nejnižší jednotky třídění jsou akce, jež se seskupují do podmnožin subtitulů, dále do subtitulů a pak programů; každá akce má třináctimístný kód,
8. **účelové** – třídí výdaje státního rozpočtu z hlediska účelu rozpočtového přesunu mezi jednotlivými kapitolami v rámci schváleného státního rozpočtu; mají devítimístné označení, z něhož první dvě místa označují rok přesunu, další tři kapitolu a poslední čtyři pořadové číslo rozpočtového přesunu,
9. **strukturní** – třídí příjmy a výdaje z hlediska jejich věcné podstaty na bloky, okruhy, množiny a výdaje také na podmnožiny,
10. **transferové** – příjmy a výdaje se třídí podle účelu transferů za pomoci účelových znaků, které závazně stanovuje Ministerstvo financí a zveřejňuje je na svých webových stránkách; účelové znaky nejsou z důvodu rozsahu součástí vyhlášky (Ing. Komárek, Poradce Veřejné Správy, 2013).

2.2 Příjmy obcí

Příjmy územních rozpočtů závazně třídí rozpočtová skladba.

Z hlediska návratnosti se rozlišují příjmy:

- **nenávratné příjmy** – plynou od různých subjektů, jsou nejdůležitějším zdrojem financování, představují finanční vztahy na principu nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti, tvoří největší část příjmů obcí, patří sem zejména daně, poplatky, příjmy z pronájmu, příjmy z prodeje majetku,
- **návratné příjmy** – slouží k doplnění příjmů zejména kapitálové povahy, na financování investičních potřeb, příkladem je úvěr, půjčka.

Rozlišení příjmů **z časového hlediska**:

- **Běžné příjmy** – každoročně se opakující příjmy v nestejně výši, určené na financování běžných potřeb; dále se mohou členit **dle charakteru**:
 - **daňové příjmy** – nenávratné příjmy – daně jako povinné platby stanovené daňovými zákony, správní poplatky,

- **nedaňové příjmy** – ostatní příjmy, některé stanovené zákonem - pokuty,
- členění dle původu:
- **příjmy vlastní** – místní daně, svěřené daně, sdílené daně, správní poplatky za úkony, nedaňové příjmy, uživatelské poplatky,
 - **příjmy z přerozdělovacích procesů**
 - nenávratné transfery – dotace, příjmy od jiných subjektů, dary,
 - návratné – krátkodobé a překlenovací úvěry se splatností v rozpočtovém roce, krátkodobé půjčky a finanční výpomoci.
- **Kapitálové příjmy** – jednorázové, zpravidla se pravidelně neopakují, jsou většinou účelové a používají se k financování dlouhodobých potřeb a pořízení investic. Dále se mohou členit:
- **vlastní příjmy** – příjmy z prodeje majetku, cenných papírů a majetkových podílů,
 - **příjmy z přerozdělovacích procesů**
 - nenávratné transfery – dotace ze státního rozpočtu, státních účelových fondů, poskytované na financování konkrétní investice,
 - návratné – střednědobý nebo dlouhodobý úvěr od peněžního ústavu na financování investic, příjmy z emise obligací a ostatní kapitálové půjčky (Peková, 2004).

2.2.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří nejvýznamnější část běžných příjmů rozpočtu obce. Hlavním zdrojem jsou svěřené a sdílené daně, které dle zákona č. 243/2000 sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní, dále RUD) obcím připadají. Mezi daňové příjmy obcí patří i místní poplatky a správní a sankční poplatky.

Svěřené a sdílené daně

RUD vymezuje:

- **svěřené daně**, které jsou vybírány dle celostátně platných daňových zákonů a jejichž výnos plyne celý přímo do rozpočtů obcí,

- sdílené daně, které mají zákonem stanovený podíl na celostátně vybíraných daních a ten je pak příjmem rozpočtu obce.

Tabulka 3 - Daňové příjmy rozpočtů obcí v roce 2014

Daň	Podíl obce v %	Daňové určení
Daň z nemovitých věcí	100,00	z nemovitostí na území obce
DPH	20,83	z celostátního hrubého výnosu DPH
DPFO ze ZČ	22,87	z celostátního hrubého výnosu DPFO ze ZČ odváděné zaměstnavatelem
DPFO vybírané srážkou	23,58	z celostátního hrubého výnosu DPFO ze ZČ vybírané srážkou
DPFO	23,58	z 60% celostátního hrubého výnosu DPFO
DPPO	23,58	z celostátního hrubého výnosu DPPO
DPFO ze SVČ	30,00	z 30 % výnosu záloh na DPFO, které mají na území obce trvalý pobyt
DPPO placená obcemi	100,00	z daně placené konkrétní obcí
DPFO	1,50	z celostátního hrubého výnosu DPFO ze ZČ odváděné zaměstnavatelem, mimo vybírané srážkou

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, 2014

Místní poplatky

Místní poplatky mají fakultativní charakter a obec má možnost je vybírat podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Jejich **zavedení schvaluje zastupitelstvo obce** na základě obecně závazné vyhlášky. Zde musí být upraveny podrobnosti vybírání poplatku, zejména sazba, ohlašovací povinnost ke vzniku poplatkové povinnosti a jejího zániku, úlevy a případné osvobození od poplatku. Poplatky jsou zcela v kompetenci obce a záleží pouze na ní, jaké poplatky a v jaké výši, s přihlédnutím na maximální hranici stanovenou zákonem, stanoví (Pavlásek, Hejduková, 2010). Podle novely zákona z roku 2012 **smí obce vybírat následující poplatky:**

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační obytný objekt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Správní poplatky a sankční poplatky

Správní poplatky vybírají obce povinně dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích a jsou vybírány za činnosti, které souvisí s výkonem státní správy v rámci přenesené působnosti. Jedná se o poplatky za činnosti, jako jsou např. vystavení dokladů, ověření pravosti dokumentu, stavební povolení, registrace vozidla apod. Výnos z těchto poplatků je pro obce malým příjmem (Peková, 2004).

Sankční poplatky se od r. 1997 řadí dle rozpočtové skladby také do daňových příjmů obce. Souvisí s životním prostředím, příkladem je poplatek za znečištění životního prostředí od provozovatele tzv. malých zdrojů znečištění.

2.2.2 Nedaňové příjmy

Menší část příjmů obce tvoří nedaňové příjmy. Jejich **strukturu i výši může obec ovlivnit** svým rozhodnutím a svými aktivitami.

Mezi **nedaňové příjmy** patří dle Pekové (2004) především:

- příjmy z vlastního podnikání,
- uživatelské poplatky,
- příjmy z vlastní správní činnosti,
- pokuty,
- příjmy z mimorozpočtových fondů, sbírek, darů.

2.2.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou **neopakovatelné, jednorázové, nedaňového** charakteru. Patří sem zejména příjmy z prodeje investičního majetku ve vlastnictví obce a dále příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů a ostatní příjmy, což jsou různé příspěvky a dary na pořízení investičního majetku.

2.3 Výdaje obcí

Také výdaje územních rozpočtů se rozlišují z několika hledisek. Mezi nejpoužívanější patří dle Provazníkové (2009) **členění dle hlediska:**

- **ekonomického:**
 - *běžné, opakující se výdaje* – financování běžných výdajů v rozpočtovém roce, např. platy zaměstnanců, energie, nákup drobného zboží,
 - *kapitálové výdaje* - slouží k financování dlouhodobých potřeb, zejména investičních, které přesahují jedno rozpočtové období, kapitálové výdaje souvisí s výdaji vynakládanými na pořízení nových investic i se splácením jistiny půjček půjčenými v minulosti na financování investice;
- **rozpočtové skladby:**
 - *druhově členění výdajů* – výdaje běžné a kapitálové,
 - *odvětvové třídění* – rozdělení výdajů do šesti skupin:
 - zemědělství a lesní hospodářství,
 - průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,

- služby pro obyvatelstvo,
- sociální věci a politika zaměstnanosti,
- bezpečnost státu a právní ochrana,
- všeobecná veřejná správa a služby,
- **dle návratnosti**
 - nenávratné – je jich většina,
 - návratné – krátkodobé finanční půjčky.
- **infrastruktury:**
 - **ekonomická infrastruktura** – financování potřeb organizací zabezpečujících veřejné statky – např. výstavba a údržba veřejných komunikací, veřejných prostranství, kanalizací, veřejného osvětlení,
 - **sociální infrastruktura** – např. výdaje na vzdělávání, provoz sociálních zařízení.
- **rozpočtového plánování:**
 - **plánovatelné výdaje** – výdaje, které lze přesně naplánovat; většinu tvoří běžně se opakující výdaje, např. výdaje na provoz obecního úřadu, platy zaměstnanců, výdaje na financování příspěvkových organizací; lze u nich zvažovat jejich objem a strukturu s ohledem na rozpočtové omezení dané plánovatelnými běžnými příjmy a možné a únosné úspory,
 - **neplánovatelné výdaje** – především výdaje nahodilé, které se vyskytnou v průběhu rozpočtového období, jejich výši a vznik lze obtížně naplánovat, odhad je problematický, ne-li nemožný; patří sem např. finanční podpory z rozpočtu obce poskytované občanům při živelních katastrofách nebo sankční výdaje; neplánovatelné výdaje jsou většinou financovány z rezerv.
- **dle funkcí veřejných financí:**
 - **alokační výdaje** – nákup služeb od soukromých firem, uhrazení ztráty vlastních podniků, kde je obec zakladatelem,
 - **redistribuční výdaje** – poskytování peněžních transferů,
 - **stabilizační výdaje.**

3 Majetková struktura obcí

Vlastnictví majetku a možnost s ním disponovat je **důležitým ekonomickým předpokladem existence územní samosprávy**. Dle Provazníkové (2009) má jeho velikost, struktura a způsob hospodaření významný dopad do rozpočtu obce.

Základním majetkem obcí jsou **finance, infrastruktura a věci movité a nemovité**. Obce získaly od státu zákonem č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí tzv. historický majetek, jež jim byl v r. 1949 znárodněn. Zákonem jim tak byly vráceny do vlastnictví lesní pozemky, zemědělská půda, stavební plochy, bytový fond nebo objekty komplexní bytové výstavby (Peková, 2004).

Obce mají plnou právní subjektivitu, mohou vstupovat do smluvních vztahů a mohou majetek také pronajímat, prodávat, darovat, zapůjčovat nebo nakupovat. Majetek obcí slouží zejména k zabezpečování veřejných statků a k výkonu vlastní samosprávy. O způsobu využívání majetku rozhodují volené orgány obce.

Majetek je definován **z hlediska účetnictví jako souhrn prostředků**, které účetní jednotka užívá při své činnosti. Majetek lze sledovat **z hlediska jeho formy – aktiva**, nebo z hlediska zdrojů, ze kterých byl financován – **pasiva**.

3.1 Aktiva

Aktiva lze charakterizovat jako **majetek účetní jednotky**, který lze členit do jednotlivých druhů podle formy a času. Rozlišujeme **stálá aktiva**, jejichž doba použitelnosti je při splnění dalších podmínek jeden rok a **oběžná aktiva**, jejichž věcná podoba se mění a doba obratu je kratší než jeden rok. Aktiva obcí jsou tvořeny především budovami, pozemky a vybavením školních a obecních zařízení. Položky týkající pohledávek a finančního majetku představují spíše menší část ve struktuře aktiv.

1) Stálá aktiva:

- dlouhodobý nehmotný majetek,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- dlouhodobý finanční majetek,
- dlouhodobé pohledávky.

2) Oběžná aktiva:

- zásoby,
- krátkodobé pohledávky,
- krátkodobý finanční majetek.

3.2 Pasiva

Pasiva neboli **zdroje financování majetku**, vyjadřují, jakým způsobem si obec majetek opatřila. Základním kritériem je hledisko vlastnictví, podle něhož se zdroje dělí na vlastní a cizí zdroje.

1) Vlastní zdroje:

- jmění účetní jednotky,
- fondy účetní jednotky,
- výsledek hospodaření.

2) Cizí zdroje:

- dlouhodobé závazky,
- krátkodobé závazky,
- rezervy.

4 Představení města Horšovský Týn

Horšovský Týn je třetí největší město domažlického okresu. Nachází se asi 10 km severně od města Domažlice a 42 km jihozápadně od města Plzeň. Město se rozkládá v podhůří Českého lesa podél řeky Radbuzy v nadmořské výšce 376 m n. m. Celková katastrální výměra včetně spádových obcí je 7 160 ha.

Obrázek 2 – Město Horšovský Týn, pohled na střed města

Zdroj: Oficiální stránky města Horšovský Týn (www.horsovskytyn.cz)

4.1 Základní informace

ÚSC:	Město Horšovský Týn
Adresa:	náměstí Republiky 52, 346 01 Horšovský Týn
IČO:	00253383
DIČ:	CZ00253383
Počet obyvatel:	4 984 ¹
Kraj:	Plzeňský
Starosta města:	Ing. Josef Holeček

¹ Dle ČSÚ k 1. 1. 2013

² Dle Ministerstva financí

4.2 Historie

Město Horšovský Týn vzniklo v 10. století na bývalé obchodní stezce Praha – Řezno. Svůj název získalo po nedaleké osadě Horšov, která byla sídlem zdejšího biskupa Jana III. z Dražic. Ve 13. století zde byl vybudován hrad, v jehož podhradí vzniklo nové jádro osídlení. Město bylo obeháno pásem hradeb, které se osvědčily v době husitských válek, kdy byly hrad a město v letech 1422 a 1431 obléhány. V té době byl zástavním držitelem Zdeněk z Drštky. V roce 1542 získali město a celé panství Lobkovicové. V roce 1547 postihl hrad a město požár, který poničil velkou část města i hradu. Jeho následkem se přistoupilo k rozsáhlé přestavbě města a na místě hradu vznikl renesanční zámek. Také měšťanské domy získaly renesanční podobu. Na přelomu 16. a 17. století patřilo panství Lobkoviců mezi 10 největších v českých zemích. Po porážce stavovského povstání, jehož se účastnil i Vilém st. z Lobkovic, byl majetek i panství Lobkoviců zabaven a v r. 1622 jej získává Maxmilián z Trauttmansdorffu. V držení této rodiny zůstává panství až do roku 1945. Pro město samotné byla změna pána určitou výhodou, neboť mocný majitel dovedl město ochránit před průtahy žoldnéřů. Horšovský Týn utrpěl značné škody až při tažení švédských vojsk na sklonu třicetileté války. Poté zaznamenal pozvolný rozvoj, kdy v průběhu 2. poloviny 17. století byla dovršena germanizace Horšovského Týna. V této době zde byly postaveny některé stavby v barokním slohu, které si historické jádro zachovalo dodnes. Po zrušení nevolnictví a reformě veřejné správy se Horšovský Týn stává v roce 1849 okresním městem (Procházka, Kondrys, 1998).

Začátkem 20. století se zde rozvíjel drobný průmysl, kterému napomohla i výstavba železniční tratě Staňkov – Horšovský Týn - Poběžovice v roce 1900. Významným rokem v historii Horšovského Týna je rok 1945, kdy bylo 5. května město osvobozeno americkou armádou. Po nástupu komunismu v roce 1948 došlo ke znárodnění průmyslových podniků a založení Jednotného zemědělského družstva. V dalších letech byla zahájena výstavba nových závodů a obytných čtvrtí. V roce 1953 bylo město vyhlášeno, díky historickému centru, městskou památkovou rezervací.

4.3 Současnost

V současné době je Horšovský Týn půvabné město. Dominantou Horšovského Týna je bezesporu zámek, který patří mezi nejvýznamnější architektonické skvosty západních

Čech. Mezi další památky patří i kostel svatého Petra a Pavla, Kapucínský klášter, kostel svatého Apolináře, radnice, vystavěná v pozdně gotickém stylu, nebo měšťanské domy na náměstí Republiky. Nedaleko města, na Šibeničním vrchu, byla v roce 2010 vybudována rozhledna. Vyhlídková věž je zároveň muzeem se stálou expozicí zajímavostí města a jeho okolí.

Město je vybaveno službami odpovídající své úloze střediska menšího regionu v rámci okresu. Jsou zde dvě základní školy, dvě mateřské školy, střední odborné učiliště, střední odborná škola. Nachází se zde zdravotní středisko a dvě lékárny, pošta, digitalizované kino, knihovna, nákupní středisko, dům s pečovatelskou službou. V roce 2000 byla ve městě zřízena městská policie, která se společně s Policií ČR stará o bezpečnost a pořádek ve městě, funguje zde jednotka Sboru dobrovolných hasičů. V Horšovském Týně má sídlo Finanční úřad, nachází se zde kontaktní pracoviště Úřadu práce.

Pracovní příležitosti v Horšovském Týně nacházejí lidé ve firmách PeHToo na výrobu plastů, Gerresheimer, která vyrábí produkty pro farmacii a medicínu, v logistické firmě Sigloch. Jsou zde stavební firmy Karpem nebo Vlček-stavby, dřevozpracující firma Chodská pila, zavedená firma Autocentrum Jan Šmucler, zabývající se prodejem a servisem osobních automobilů a mnoho dalších menších drobných podnikatelů.

Sportovní vyžití nabízí travnaté hřiště nebo zrekonstruovaný městský stadion, který využívají žáci místních škol i veřejnost. Ve městě je sportovní hala, kde se hraje florbal, stolní tenis, volejbal, využití má i pro hodiny aerobiku a jógy. Městem vede cyklostezka, na které lze využít i kolečkové brusle.

4.4 Postavení, působnost a struktura

Horšovský Týn je územním samosprávným celkem, jehož postavení a působnost upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a zvláštní zákony. Město Horšovský Týn je právnickou osobou, která vystupuje v právních vztazích svým jménem, nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů a hospodaří s vlastním majetkem a finančními zdroji. Město Horšovský Týn provozuje vedlejší hospodářskou činnost, a sice správu bytů. Od 1. 4. 2009 je město Horšovský Týn plátcem DPH.

Horšovský Týn je obcí s rozšířenou působností s pověřeným obecním úřadem. Samosprávu města vykonává zastupitelstvo, sestavené ze sedmnácti volených členů. **Zastupitelstvo města** odpovídá především za dodržování plánu rozvoje města a za hospodaření s městským majetkem. Pro své účely si zastupitelstvo města zřídilo pomocné orgány – výbory. Ze zákona to jsou povinně finanční výbor a kontrolní výbor. Zastupitelstvo města Horšovský Týn si dále zřídilo i výbor pro územní rozvoj.

Jako výkonný orgán města v samostatné působnosti si zastupitelé mezi sebou zvolili pětičlennou **radu města**, kterou tvoří starosta, dva místostarostové a dva radní. Starosta zastupuje město navenek. Rada města si jako své poradní orgány zřídila pět komisí: bytovou komisi, kulturní komisi, komisi pro regeneraci městské památkové rezervace, komisi pro sociálně-právní ochranu dětí a komisi pro zájmovou činnost dětí a mládeže.

Městský úřad je tvořen starostou, dvěma místostarosty, tajemníkem úřadu a zaměstnanci města. Městský úřad plní v samostatné působnosti úkoly uložené zastupitelstvem města a radou města a vykonává přenesenou působnost stanovenou právními předpisy. Je zřízeno sedm odborů – odbor majetku a investic města, odbor finanční a školství, odbor dopravy a silničního hospodářství, sociální odbor, odbor vnitřních věcí a památkové péče, odbor výstavby a územního plánování a odbor obecní živnostenský úřad. V čele každého odboru je vedoucí, kterého jmenuje rada města na návrh tajemníka městského úřadu. Všichni zaměstnanci zařazení do městského úřadu jsou podřízeni tajemníkovi úřadu, který zodpovídá starostovi města za plnění úkolů městského úřadu v samostatné i přenesené působnosti (www.horsovskytyn.cz).

5 Hospodaření města Horšovský Týn

V první části kapitoly bude nejprve zhodnoceno plnění rozpočtu příjmy a výdaji v letech 2009 - 2013. Dále bude provedena analýza příjmů a výdajů a analýza aktiv a pasiv za stejné období. V závěrečné části kapitoly budou vypočteny některé finanční ukazatele a bude zhodnocen jejich výsledek.

K rozboru hospodaření města Horšovský Týn byly použity schválené rozpočty, závěrečné účty a výkazy (Rozvaha a Výkaz FIN pro hodnocení plnění rozpočtu), které byly zapůjčeny odborem finančním a školství Městského úřadu Horšovský Týn. Závěrečný účet města a roční závěrka za rok 2013 v době zpracování bakalářské práce dosud nebyly schváleny zastupitelstvem města.

5.1 Analýza plnění rozpočtu příjmy a výdaji

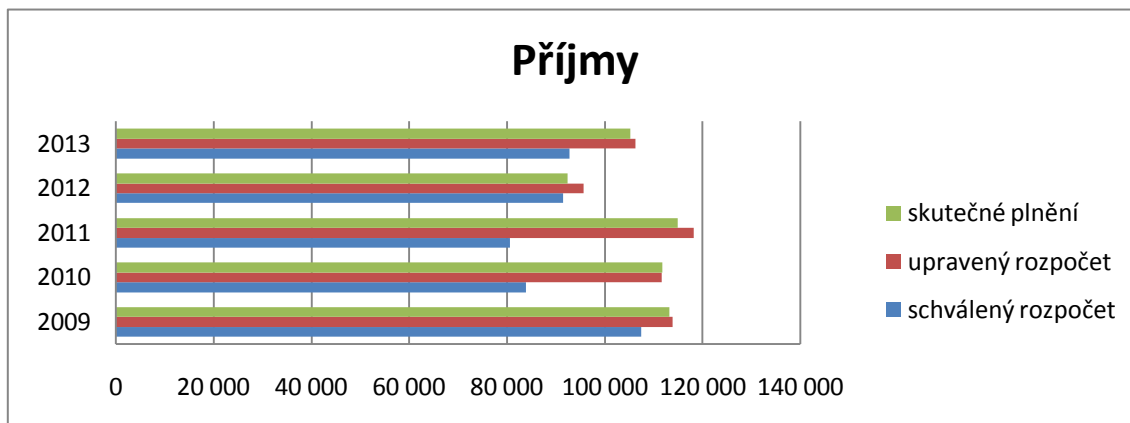
Naplánování příjmů a výdajů je nutným předpokladem pro sestavení rozpočtu obce. Tento proces vyžaduje co nejpřesnější odhad budoucích příjmů, přijatých transferů a předpokládaných výdajů. Při jeho tvorbě vychází správce rozpočtu města z rozpočtového výhledu a z podrobné analýzy skutečného hospodaření minulého roku. Zohledňuje předpokládané příjmy z daňových výnosů, místních a správních poplatků a dotací ze státního rozpočtu. Při sestavování výdajové stránky rozpočtu plánuje nejprve běžné výdaje a až poté výdaje kapitálové.

Město Horšovský Týn hospodaří každoročně dle rozpočtu, který schvaluje zastupitelstvo města. V letech 2009 a 2011 - 2013 byl rozpočet schválen jako schodkový, kdy výdaje převyšovaly příjmy. Tento deficit byl vyrovnán finančními prostředky z minulých let. Pouze v roce 2010 se podařilo sestavit rozpočet přebytkový.

Rozpočty na roky 2009 - 2013 byly vždy schváleny zastupitelstvem města až na začátku následujícího roku. Město tak muselo do data schválení rozpočtu hospodařit na základě rozpočtového provizoria. Během jednotlivých rozpočtových let byl rozpočet upravován jednotlivými rozpočtovými opatřeními uskutečňovanými v souladu s potřebami města, nebo změnami vyvolanými z úrovně centrálních orgánů. Tyto rozpočtové změny v průběhu roku schvaluje zastupitelstvo města, přičemž k provedení posledního rozpočtového opatření v roce zastupitelstvo města zmocňuje radu města.

Vývoj schválených rozpočtů, upravených rozpočtů a jejich skutečného plnění zobrazují následující dva obrázky.

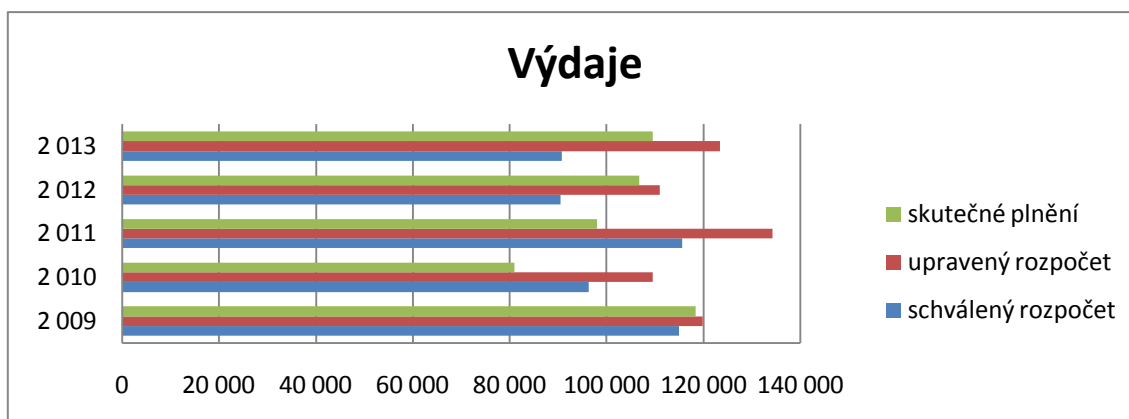
Obrázek 3 - Schválené, upravené a skutečné příjmy v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu FIN v uvedených letech, 2014

U příjmů jsou již na první pohled vidět větší rozdíly mezi schválenými a upravenými rozpočty, naopak rozdíly mezi upravenými rozpočty a skutečným plněním již nejsou tak markantní. Důvodem nepřesností je to, že při sestavování rozpočtu nejsou známy všechny přijaté dotace a není známa ani jejich výše. Ostatní příjmy lze celkem přesně odhadnout dle minulého vývoje. Vše se vyvíjí v průběhu roku a proto je nutné změny do rozpočtu zapracovat rozpočtovými opatřeními. Vývoj skutečného plnění příjmů se v každém roce liší od upraveného rozpočtu jen nepatrně, skutečné plnění bylo vždy o něco nižší. Město Horšovský Týn získalo do svého rozpočtu největší příjmy v roce 2011, kdy také přijalo nejvíce transferů. Nejlépe byly odhadnuté příjmy v roce 2012, kdy byl nárůst skutečného plnění rozpočtu oproti schválenému rozpočtu o 997 tis. Kč. Naopak nejhorší odhad byl proveden v roce 2011, kdy skutečné plnění příjmů převýšilo schválený rozpočet o 34.337 tis. Kč právě z důvodu přijatých dotací, které nebyly ve schváleném rozpočtu zahrnuty.

Obrázek 4 – Schválené, upravené a skutečné výdaje v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

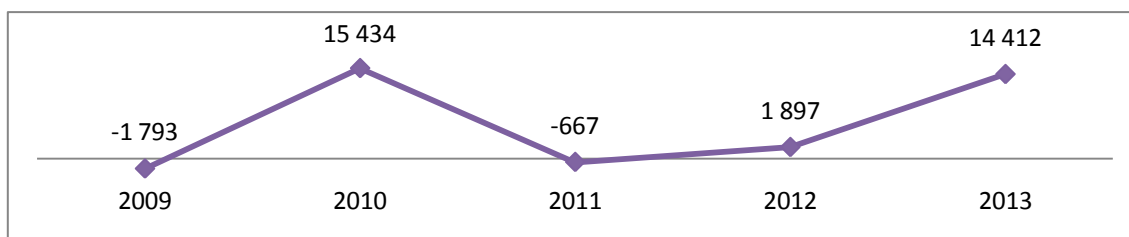
Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu FIN v uvedených letech, 2014

Výše schválených výdajů je ve srovnání s upraveným rozpočtem odhadnuta nejlépe v roce 2009, v dalších letech se rozdíl zvyšoval. Mezi upravenými výdaji a skutečným plněním jsou pozitivní rozdíly, skutečné plnění je vždy nižší. Nejvyšší skutečné výdaje mělo město Horšovský Týn v roce 2009. V roce 2011 nevyšel městu záměr vybudovat kompostárnu na bioodpad za pomoci dotace ve výši 5.200 tis. Kč, nezačala rekonstrukce vodovodu v obci Horšov ve výši 3.000 tis. Kč a výdaje na výstavbu cyklostezky v ulici Vrchlického byly sníženy o 4.500 tis. Kč. V roce 2013 byly také skutečné výdaje oproti upravenému rozpočtu nižší, a sice o 12.000 tis. Kč, kdy město nezačalo provádět rekonstrukci ulice Plzeňská. Tento záměr se posunul do roku 2014.

Skutečné plnění rozpočtu však bylo pro město vždy pozitivní, neboť se dařilo dosahovat lepších výsledků, než bylo původně schváleno. V letech 2012 a 2013 město dosáhlo dokonce kladného salda oproti plánovanému schodku. V roce 2012 to bylo zapříčiněno úsporou finančních prostředků, v roce 2013 neuskutečněnou plánovanou akcí rekonstrukce Plzeňské ulice. Vysoké kladné saldo bylo vykázáno i v roce 2010.

Vývoj skutečného salda příjmů a výdajů zobrazuje následující obrázek. Zde je patrný postupný nárůst kladného rozdílu příjmů a výdajů od roku 2011. Tento vývoj poukazuje na vysokou stabilitu rozpočtu.

Obrázek 5 - Vývoj salda příjmů a výdajů v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů FIN v uvedených letech, 2014

5.2 Analýza příjmů

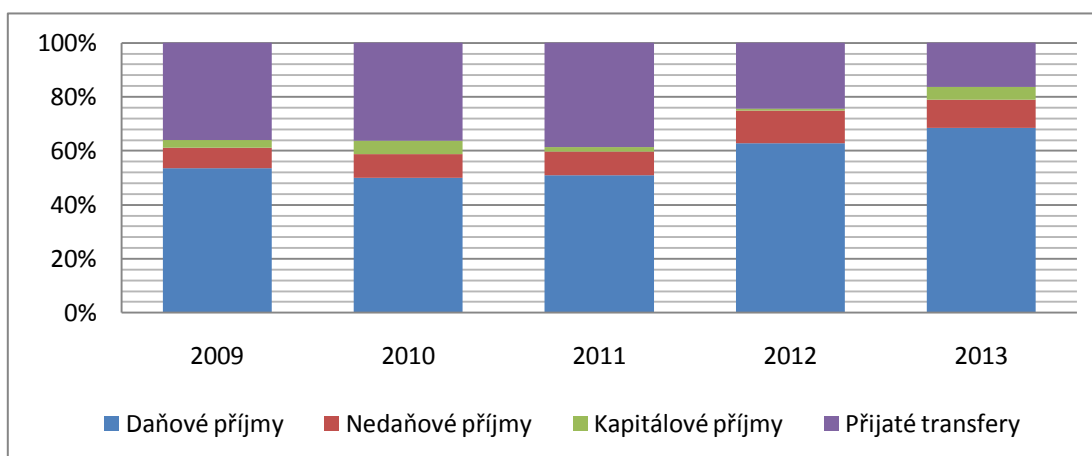
Příjmy jsou základem veřejných rozpočtů. Z hlediska druhového třídění rozpočtové skladby se člení na daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a na přijaté transfery. Složení jednotlivých druhů příjmů a jejich podíl na celkových příjmech ve sledovaném období znázorňují následující tabulka a obrázek.

Tabulka 4 – Příjmy města Horšovský Týn v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	60 732	55 959	58 640	57 956	72 143
Nedaňové příjmy	8 510	9 674	9 853	11 303	10 992
Kapitálové příjmy	3 167	5 520	2 084	562	4 762
Přijaté transfery	40 799	40 562	44 319	22 595	17 265
Příjmy celkem	113 208	111 715	114 896	92 416	105 162

Zdroj: Vlastní zpracování dle závěrečných účtů, 2014

Obrázek 6 – Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech v letech 2009 - 2013 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

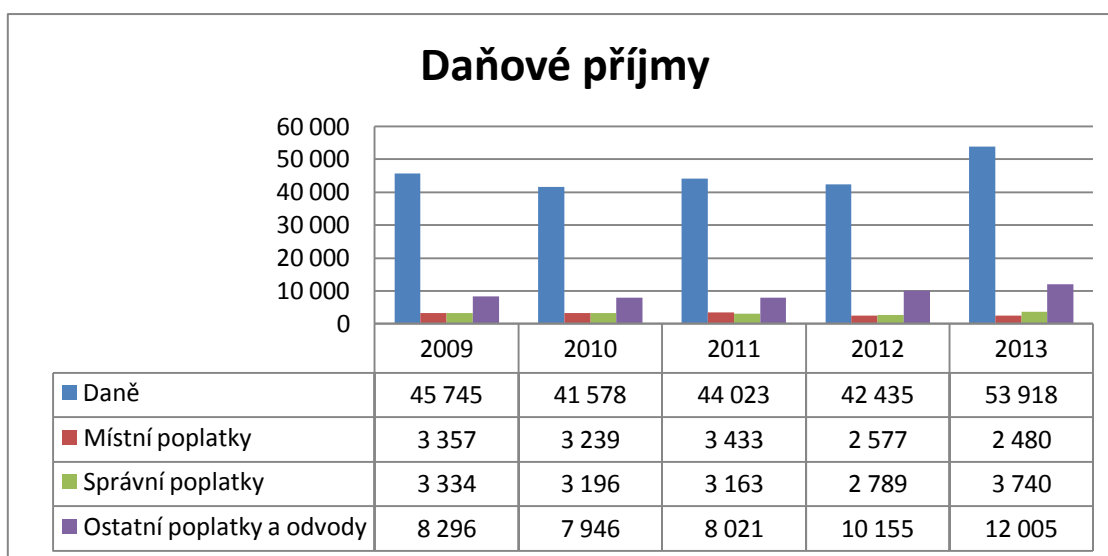
Obrázek č. 6 znázorňuje podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech v daném roce. Průměrně mají největší zastoupení v každém roce daňové příjmy (56,83 %), následovány přijatými transfery (30,81 %). Nejmenšího podílu (2,99 %) z celkových příjmů dosahují kapitálové příjmy. Od roku 2011 je patrný nárůst daňových příjmů a naopak pokles přijatých transferů.

Z tabulky č. 4 je patrné, že největší příjmy zaznamenalo město Horšovský Týn v roce 2011. Zásahu na tom mají přijaté transfery (dotace), které jsou v tomto roce ze všech sledovaných let nejvyšší. Od roku 2012 je patrný úbytek příjmů z přijatých dotací. Město již od tohoto roku nedostává dotace na výplatu sociálních dávek. Tento výkon přenesené působnosti nově vykonávají Úřady práce.

5.2.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří u obcí nejvýznamnější zdroj příjmů obecních rozpočtů. Stejně tak je tomu i v rozpočtu města Horšovský Týn. V průměru za sledované období mají největší podíl na daňových příjmech města daně (75 %), následují ostatní poplatky a odvody (15 %) a o stejný podíl se dělí místní a správní poplatky (5 %). Daňové příjmy zaznamenaly v roce 2010 pokles, došlo k jejich snížení oproti roku 2009 o téměř 8 %. Naopak v roce 2013 oproti roku 2012 zaznamenaly daňové příjmy nárůst o 24 % v důsledku novely RUD. Jednotlivé složení daňových příjmů zobrazuje obrázek č. 7.

Obrázek 7 – Daňové příjmy v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

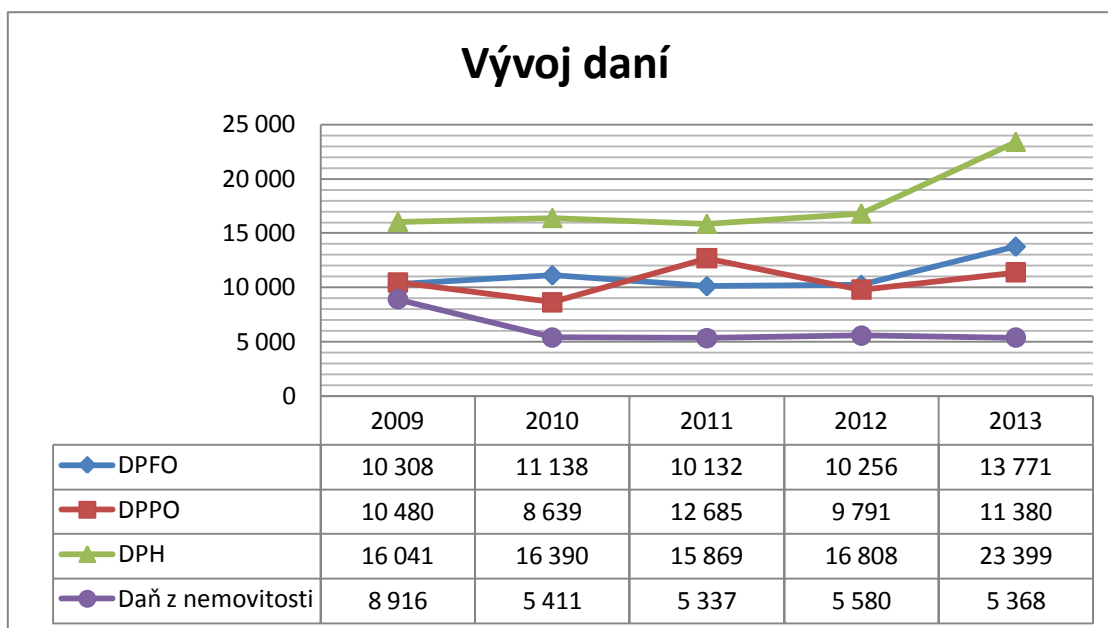

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Svěřené a sdílené daně

V dalším obrázku je zobrazen vývoj jednotlivých druhů daní ve sledovaných letech. Pro zjednodušení je DPPO z celostátního hrubého výnosu i DPPO placená obcemi sloučena do jedné položky. Rovněž DPFO ze ZČ odváděné zaměstnavatelem i vybírané srážkou a DPFO z výnosu záloh SVČ jsou uvedeny souhrnně.

Obrázek 8 – Vývoj daní v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle závěrečných účtů, 2014

Nejpatrnější změna ve vývoji daně (nárůst) je zaznamenána u DPH. Příjem města z této daně je v roce 2013 oproti roku 2009 větší o 7.358 tis. Kč. Vyšší příjem je zapříčiněn postupným nárůstem obou sazeb DPH, a to základní sazby z 19 % v roce 2009 na 20 % v letech 2010 - 2012 až na sazbu 21 % v roce 2013; a snížené sazby z 9 % v roce 2009 na 10 % v letech 2010 - 2011, dále na 14 % v roce 2012 a posléze na 15 % v roce 2013. Mírný nárůst je patrný také u DPFO, je však znatelný až v roce 2013 díky novele RUD. Příjem z DPPO má nestálou podobu. Zde jsou na první pohled vidět střídavé výkyvy směrem dolů i nahoru. Hodnota výnosu této daně se od roku 2009 navýšila do roku 2013 celkově o 900 tis. Kč. Daň z nemovitosti zaznamenala v roce 2010 výrazný pokles, který byl způsoben změnou v Obecně závazné vyhlášce (dále OZV) města Horšovský Týn, kdy byl místní koeficient, kterým se násobí daň poplatníka, snížen na úroveň 1.

Místní poplatky

Místní poplatky jsou upraveny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, kde jsou vymezeny jejich druhy a maximální hranice. Obec si sama rozhoduje formou OZV o tom, které místní poplatky a v jaké podobě na svém území zavede. Město Horšovský Týn má ve svých Obecně závazných vyhláškách platných v letech 2009 - 2013 stanovené sazby a podmínky pro výběr čtyř místních poplatků, a sice poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství (VP), poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj (VHP) a poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (tento místní poplatek se zkráceně označuje jako poplatek KO). V roce 2012 je patrný pokles příjmu z místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj. Důvodem poklesu je novelizace zákona o loteriích, která dává obcím možnost regulovat příjmy z hazardu. Místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj byl v roce 2012 zrušen a příjmy zaznamenané v tomto roce jsou doplatkem z roku minulého. Poplatek ze psů a poplatek za užívání veřejného prostranství mají ve sledovaných letech stálou podobu a poplatek za likvidaci KO vykazuje mírné výkyvy. Vývoj místních poplatků zachycuje následující tabulka.

Tabulka 5 – Vývoj místních poplatků v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Místní poplatky	2009	2010	2011	2012	2013
Poplatek ze psů	145	139	138	143	140
Poplatek za užívání VP	251	243	271	239	252
Poplatek za provozovaný VHP	945	672	913	53	0
Poplatek za likvidaci KO	2 016	2 185	2 111	2 142	2 088
Celkem	3 357	3 239	3 433	2 577	2 480

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů FIN, 2014

Správní poplatky

Správní poplatky jsou odváděny za správní úkony, které územní samospráva vykonává v rámci přenesené působnosti. Správní poplatky specifikuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Pro celé území ČR jsou určeny sazby za jednotlivé druhy výkonu sazebníkem. Město Horšovský Týn eviduje 24 druhů správních poplatků, z nichž největší objem vyměřuje odbor dopravy, stavební úřad a matriční úřad. Průměrné roční příjmy ze správních poplatků v letech 2009 - 2013 dosahovaly výše 3.245 tis. Kč.

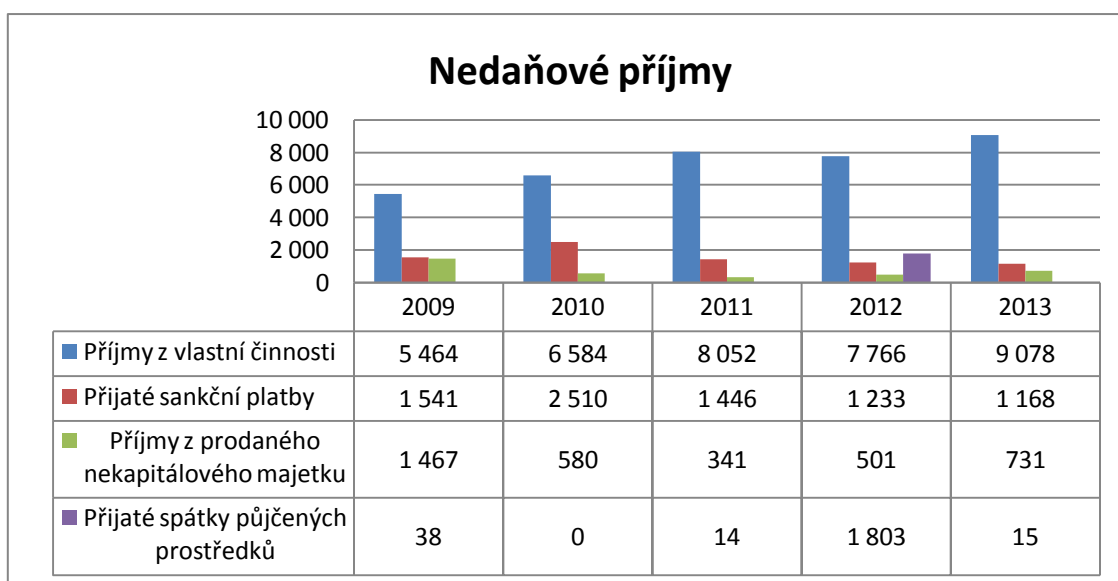
Ostatní poplatky a odvody

Ostatní poplatky a odvody zahrnují příjmy v oblasti životního prostředí, kam patří poplatek za uložení odpadů a odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu. Průměrná výše z těchto poplatků dosahovala výše 7.494 tis. Kč. V roce 2012 do této kategorie přibyla položka odvodu z výherních hracích přístrojů. Ta nahradila příjmy ze zrušeného místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj. Díky této nové položce vzrostly příjmy z ostatních poplatků a odvodů v roce 2012 o 2.301 tis. Kč a v roce 2013 dokonce o 4.442 tis. Kč.

5.2.2 Nedaňové příjmy

U nedaňových příjmů má město možnost ovlivňovat jejich tvorbu. Do této kategorie příjmů patří zejména příjmy z pronájmu pozemků, hrobových míst a honiteb, příjmy z pokut, přijaté sankční poplatky, příjmy z úroků a splátky půjčených prostředků. Nedaňové příjmy jsou nezanedbatelnou částkou v rozpočtu, průměrně za sledované období tvořily 9,3 % celkových příjmů. Největší zastoupení mají příjmy z vlastní činnosti, které mají kromě roku 2012 stoupající tendenci. Přijaté sankční platby byly nejvyšší v roce 2010, kdy činily 2.510 tis. Kč. Nejmenší podíl nedaňových příjmů tvoří přijaté splátky půjčených prostředků. V roce 2012 dosáhly výše 1.803 tis. Kč, kdy městu vrátila TJ Oplotec bezúročnou půjčku ve výši 1.798 tis. Kč.

Obrázek 9 – Nedaňové příjmy v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

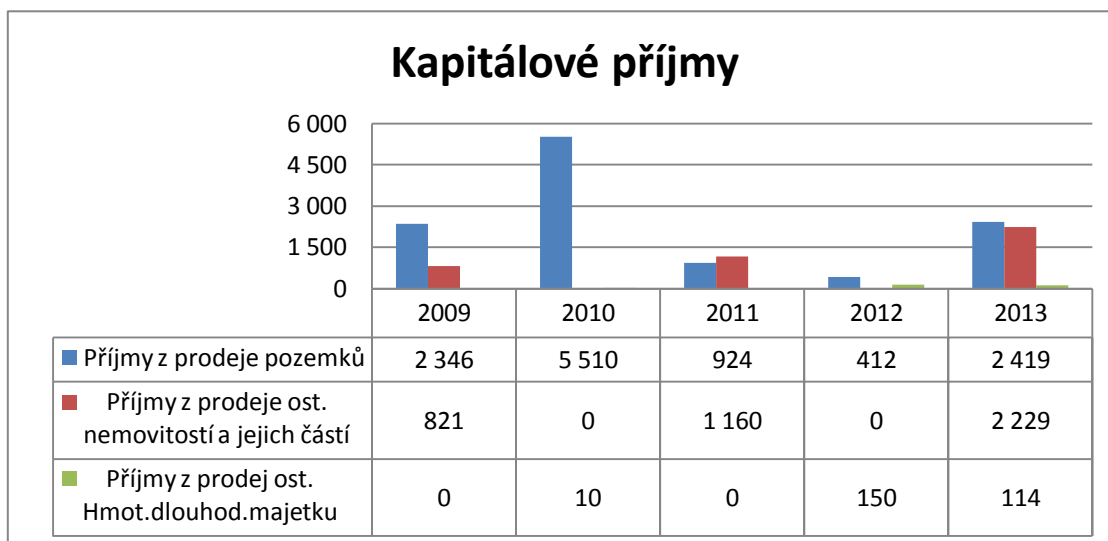

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

5.2.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří nejmenší část příjmů města, průměrně činí tento podíl ve sledovaném období 2,99 % celkových příjmů. Mezi kapitálové příjmy patří příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí a ostatního hmotného dlouhodobého majetku. Město Horšovský Týn mělo nejvyšší kapitálové příjmy v roce 2010, kdy prodalo pozemky na výstavbu rodinných domů v nově vzniklé ulici Pod Loretou v hodnotě 5.510 tis. Kč. V roce 2013 byl zahájen další prodej pozemků na výstavbu rodinných domů v lokalitě nazvané Obytná zóna Lidická ve výši 2.419 tis. Kč. Příjem z prodeje nemovitostí není obvyklý pro každý rok, nemovitosti se prodávaly v letech 2009, 2011 a 2013 v celkové výši 4.210 tis. Kč.

Obrázek 10 – Kapitálové příjmy v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

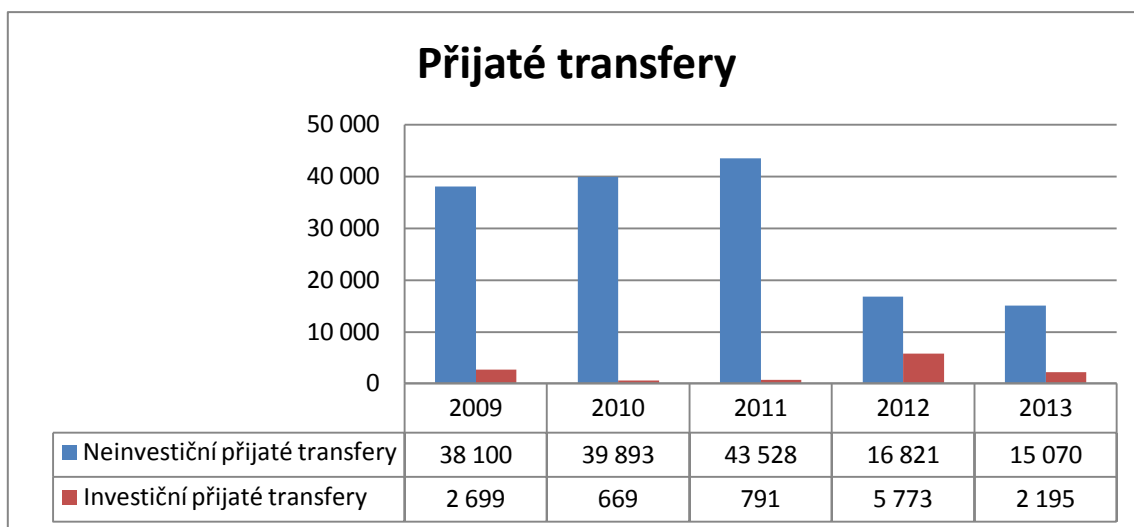

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

5.2.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery představují druhý nejvýznamnější zdroj příjmů města Horšovský Týn, průměrně tvoří 30,81 % celkových příjmů. Dělí se dle účelu na neinvestiční a investiční. Přijaté transfery mohou být získané z veřejných rozpočtů ústřední úrovně (státní rozpočet, všeobecná pokladní správa, ministerstva, státní fondy) nebo územní úrovně (kraje, obce, regionální rady), ale také z evropských fondů. Průměrně tvoří neinvestiční přijaté transfery 92,67 % a investiční přijaté transfery 7,33 % celkových přijatých transferů.

Obrázek 11 – Přijaté transfery v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Mezi významné každoročně se opakující **neinvestiční transfery** patří příspěvek na výkon státní správy, příspěvek na školství, dotace na sociálně-právní ochranu dětí a dotace na pečovatelskou službu. Do roku 2011 to také byly dotace na výplatu sociálních dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvku na péči. Tyto transfery představovaly příjem v průměru 21.000 tis. Kč ročně. Nyní zajišťuje tento výkon přenesené působnosti Úřad práce. Nižší objem neinvestičních transferů v roce 2012 a 2013 je patrný z obrázku č. 11. Dalšími neinvestičními transfery bývají dotace na volby, a sice v roce 2009 dotace na volby do Evropského parlamentu (148 tis. Kč), v roce 2010 dotace na volby do PSP ČR a do zastupitelstev obcí (celkem 303 tis. Kč), v roce 2012 dotace na volby do zastupitelstev krajů a Senátu Parlamentu ČR (celkem 219 tis. Kč) a v roce 2013 dotace na volby Prezidenta republiky a volby do PSP ČR (celkem 362 tis. Kč). V roce 2012 získalo město Horšovský Týn neinvestiční průtokový transfer pro svou příspěvkovou organizaci Základní škola Horšovský Týn na akci „EU peníze školám“ ve výši 1.042 tis. Kč a dotaci na obnovu objektů prohlášených za kulturní památku na území Městské památkové rezervace (MPR) Horšovský Týn ve výši 1.230 tis. Kč.

Investiční transfery patří mezi nenárokové dotace – město Horšovský Týn si o ně musí zažádat a zároveň splnit určitá kritéria. V roce 2009 získalo město investiční dotaci na vybudování sběrného dvora ve výši 1.949 tis. Kč a na technickou infrastrukturu

v ulici Gorkého ve výši 750 tis. Kč. Investiční transfery v roce 2010 a 2011 byly nízké, tvořily pouze 1,64 % a 1,78 % všech přijatých transferů v těchto letech a týkaly se vypracování lesního hospodářského plánu a lesních hospodářských osnov. V roce 2012 již investiční transfery tvořily čtvrtinu z přijatých transferů. Byly přijaty investiční dotace na digitalizaci kina, na výstavbu cyklostezky a chodníku ve Vrchlického ulici a na vybudování technologického centra v celkové výši 5.773 tis. Kč. V roce 2013 získalo město Horšovský Týn investiční transfer na provedení průzkumného geologického vrtu, na zateplení objektu Mateřské školy ve Vančurově ulici a na instalaci výsuvných vrat v hasičské zbrojnici v celkové výši 2.195 tis. Kč.

5.3 Analýza výdajů

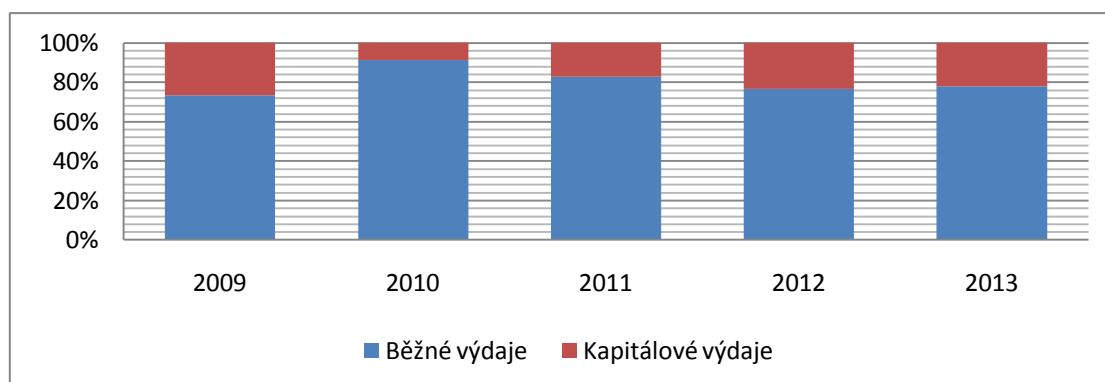
Výdaje rozpočtu města jsou podstatou celého hospodaření. Jejich velikost se odvíjí od příjmů a přebytků z minulých let. Analýza výdajů dává informace, jak s těmito prostředky město naložilo a jaké poskytlo služby občanům. Dle ekonomického hlediska se výdaje dělí na **běžné a kapitálové výdaje**. Následující tabulka a obrázek zobrazují složení jednotlivých druhů výdajů a jejich podíl na celkových výdajích.

Tabulka 6 – Výdaje města Horšovský Týn v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Běžné výdaje	84 393	87 984	95 580	69 480	70 832
Kapitálové výdaje	30 608	8 297	19 983	21 039	19 918
Výdaje celkem	115 001	96 281	115 563	90 519	90 750

Zdroj: Vlastní zpracování dle závěrečných účtů, 2014

Obrázek 12 – Podíl jednotlivých výdajů na celkových výdajích v letech 2009 - 2013 (v %)

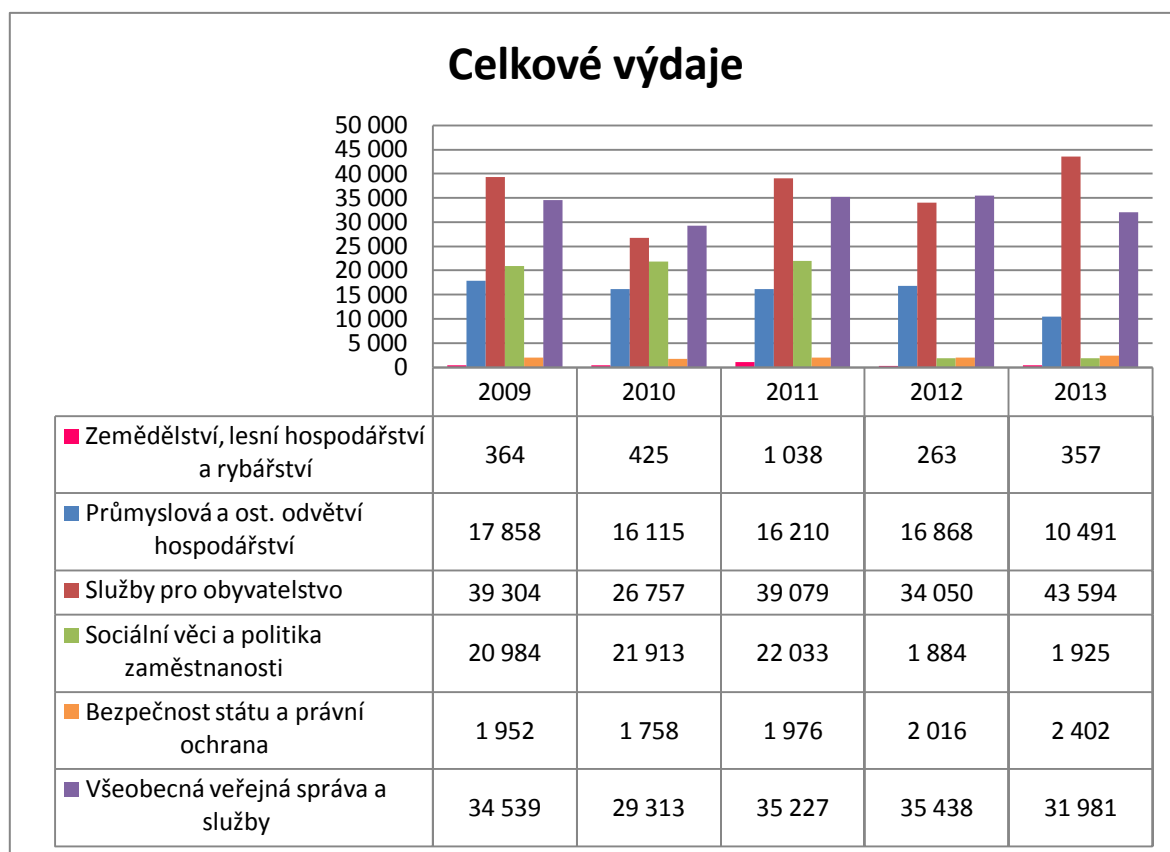

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Z obrázku č. 12 je patrné, že podíl běžných výdajů ve všech sledovaných letech převyšoval výdaje kapitálové. Nejvíce se běžné výdaje podílely na celkových výdajích v roce 2010, kdy tento podíl dosáhl 91,38 %. Kapitálové výdaje dosáhly největšího podílu na celkových výdajích v roce 2009, a sice 26,62 %.

Rozpočtová skladba třídí výdaje z hlediska odvětvového členění do šesti skupin. Výši celkových výdajů v těchto skupinách v jednotlivých letech zobrazuje následující obrázek.

Obrázek 13 – Odvětvové třídění celkových výdajů dle skupin v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle závěrečných účtů, 2014

5.3.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje zajišťují provoz města a zřízených příspěvkových organizací. Dlouhodobě nejvýznamnějšími skupinami běžných výdajů jsou především výdaje na místní správu, dále výdaje do oblasti dopravy, vodního hospodářství, vzdělávání a školství, bydlení,

komunálních služeb, ochrany životního prostředí. Patří sem neinvestiční transfery a neinvestiční nákupy a související výdaje.

Tabulka 7 – Běžné výdaje dle odvětvového třídění v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
lesní hospodářství	364	293	316	263	357
1 - zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství	364	293	316	263	357
doprava	2 830	9 026	3 165	3 444	3 517
vodní hospodářství	768	2 944	4 970	2 150	3 170
2 - průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	3 598	11 970	8 135	5 594	6 687
školství	5 286	4 376	6 903	6 599	5 708
knihovnictví	1 055	964	1 031	1 044	1 137
kultura	4 744	4 530	4 702	4 775	5 022
památková péče	971	1 285	2 248	2 249	2 135
zájmové činnosti a sport	864	1 246	1 657	1 924	1 683
komunální služby a územní rozvoj	992	1 001	779	551	1 295
nebytové hospodářství	451	225	95	70	188
veřejné osvětlení	1 846	1 641	1 704	2 010	2 019
pohřebnictví	333	235	235	356	302
ochrana životního prostředí	5 587	5 651	5 891	6 198	6 953
péče o vzhled obcí	1 960	1 881	2 695	2 521	1 761
3 - služby pro obyvatelstvo	24 089	23 035	27 940	28 297	28 203
sociální péče	19 864	20 848	21 162	762	535
pečovatelská služba	1 070	1 066	871	1 122	1 040
4 - sociální věci a politika zaměstnanosti	20 934	21 914	22 033	1 884	1 575
městská policie	932	804	861	983	943
požární ochrana	751	952	1 075	936	1 057
krizové řízení	13	2	1	22	401
5 - bezpečnost státu a právní ochrana	1 696	1 758	1 937	1 941	2 401
zastupitelstvo	1 724	1 779	1 452	1 452	1 508
volby	175	373	0	217	380
místní správa - mzdy a odvody	22 798	19 855	22 014	20 783	22 374
místní správa - režie	6 086	5 388	5 222	5 284	4 934
pojištění a úroky	222	296	378	326	332
platby daní a poplatky	2 243	992	5 665	2 230	2 048
finanční vypořádání	464	331	488	1 209	33
6 - všeobecná veřejná správa a služby	33 712	29 014	35 219	31 501	31 609
Celkem	84 393	87 984	95 580	69 480	70 832

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů FIN, 2014

Skupina 1 - **Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství** jsou nejmenší. Průměrně činí 0,39 %. Patří sem zejména náklady na činnost odborného lesního hospodáře.

Skupina 2 – **Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství** se na celkových běžných výdajích podílí průměrně 8,81 %. Jsou zde dva oddíly, a sice doprava a vodní hospodářství. Doprava zahrnuje nezbytně nutné opravy místních komunikací, tj. vozovek a chodníků. V roce 2010 došlo ke zvýšení hodnoty, neboť město realizovalo rozsáhlejší rekonstrukci ulic Zahradní a Nerudova. Další část výdajů plyne jako příspěvek Krajskému úřadu Plzeň na zabezpečení dopravní obslužnosti. Vodní hospodářství obsahuje platby za rozbory vody, deratizaci kanalizačních šachet, neinvestiční příspěvky Mikroregionu Radbuza a neinvestiční příspěvky do fondu oprav firmě CHVAK, a.s. Domažlice na opravy a údržby vodovodů a kanalizací.

Skupina 3 – **Služby pro obyvatelstvo** dosahuje podílu 32,22 % na běžných výdajích. Odsud plynou největší výdaje jako příspěvky na činnost zřízeným příspěvkovým organizacím města, a sice Základní škole Horšovský Týn, Mateřské škole Horšovský Týn a Základní umělecké škole Horšovský Týn z oddílu školství a dále příspěvkové organizaci Městské kulturní zařízení Horšovský Týn z oddílu kultura v celkové průměrné výši 9.507 tis. Kč. Výdaje na knihovnické činnosti jsou každý rok téměř stejné, průměrně dosahují výše 1.046 tis. Kč. Z poskytnutých prostředků zajišťuje zřízená organizační složka města Městská knihovna provoz veřejného internetu, nakupuje knihy a časopisy a provádí administrativní úkony spojené s výpůjčkami knih a časopisů. Z prostředků je dále financována mzda dvou knihovnic a uklízečky. Oddíl památková péče obsahuje zejména výdaje na regeneraci městských památek, které jsou financovány z přijatých neinvestičních dotací. Výdaje mají vzrůstající tendenci, od roku 2009 do roku 2013 vzrostly o výši 1.164 tis. Kč. Výše výdajů na veřejné osvětlení se odvíjí od aktuální ceny elektrické energie. Z tabulky je od roku 2010 patrný nárůst, a sice o 23 %. Významným oddílem této skupiny je ochrana životního prostředí. Odsud plynou zejména výdaje na provoz sběrného dvora a provoz kompostárny, na sběr a svoz komunálního i separovaného odpadu a likvidace černých skládek. Průměrné výdaje činí 6.056 tis. Kč. Z výdajů na nebytové hospodářství je zajišťován provoz veřejného WC, údržba kotců pro zatoulané psy nebo deratizace městských objektů. Výdaje na pohřebnictví jsou směřovány na správu a údržbu hřbitova. Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň obsahuje výdaje spojené s údržbou trávníků, záhonů, stromů a keřů

na pozemcích města, výdaje činí průměrně 2.163 tis. Kč. Město každoročně uvolňuje finance na podporu zájmové činnosti a sportu. Tyto výdaje se postupně zvyšují, od roku 2009 do roku 2013 byl zaznamenán nárůst o 94,79 %. Výdaje do sportu jsou určeny zejména na financování TJ Dynamo Horšovský Týn jako dotace jednotlivým oddílům, dále na údržbu hřiště, nájem tělocvičny a úhradu nákladů na autobusovou dopravu pro trenéry a členy oddílu a příspěvek na správce stadionu. Další finance z oddílu zájmové činnosti a sport plynou organizacím, které mají možnost přihlásit se o finanční podporu města ve formě grantů, vypisovaných na pomoc společenským organizacím a organizacím pracujícím s dětmi a mládeží, na sportovní, kulturní a společenské účely.

Skupina 4 – **Sociální věci a politika zaměstnanosti** zaznamenala v roce 2012 výrazný pokles, a sice snížení výdajů o 20.149 tis. Kč ve srovnání s rokem 2011. Pokles výdajů byl způsoben změnou ve vyplácení sociálních dávek, kdy tento výkon přenesené správy začal nově vykonávat Úřad práce. Další položkou této skupiny je pečovatelská služba. Finanční prostředky jsou určeny na mzdy pracovníků, zajišťujících osobní asistenci a denní služby seniorům v Domě s pečovatelskou službou a dále na další provozní výdaje, tj. energie, pohonné hmoty, úklid. Výdaje činí průměrně 1.034 tis. Kč. Do této skupiny jsou zařazeny i příspěvky na činnost zřízené příspěvkové organizace Chráněná dílna.

Ze skupiny 5 – **Bezpečnost státu a právní ochrana** jsou financovány výdaje na činnost organizační složky města Městská policie Horšovský Týn v průměrné výši 904 tis. Kč. Další výdaje plynou Sboru dobrovolných hasičů Horšovský Týn na spotřebu pohonných hmot a zakoupení potřebného vybavení v průměrné výši 954 tis. Kč. Do skupiny patří i výdaje na krizové řízení, z nichž nejvýznamnější byly v roce 2013 na likvidaci škod způsobených povodněmi.

Skupina 6 – **Všeobecná veřejná správa a služby** je nejvýznamnější skupinou běžných výdajů, podíl na celkových výdajích města je 39,45 %. Největší část výdajů této skupiny připadá na mzdy úředníků a odměny zastupitelů, a sice ve výši 71,86 %. Další výdaje plynou na zajištění bezproblémového chodu Městského úřadu, na vodné, energie, pohonné hmoty, cestovné a kancelářské potřeby. Do této skupiny jsou zařazeny i výdaje na platby daní, poplatků a pojištění, které činí v průměru 2.946 tis. Kč.

5.3.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých potřeb, řadí se mezi ně investiční nákupy a investiční transfery. I zde směřují výdaje především do oblasti dopravy, vodního hospodářství, komunálních služeb a územního rozvoje, vzdělávání a školství.

Tabulka 8 – Kapitálové výdaje dle odvětvového třídění v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
1 - Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	0	132	722	0	0
2 - Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	14 258	4 145	8 073	11 272	3 805
3 - Služby pro obyvatelstvo	15 219	3 671	11 147	5 750	15 392
4 - Sociální věci a politika zaměstnanosti	50	0	0	0	350
5 - Bezpečnost státu a právní ochrana	256	0	39	75	0
6 - Všeobecná veřejná správa a služby	825	349	2	3 942	371
Celkem kapitálové výdaje	30 608	8 297	19 983	21 039	19 918

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů FIN, 2014

Skupina 1 - **Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství** – kapitálové výdaje byly zaznamenány pouze ve dvou letech, a sice v roce 2010 na pořízení lesních hospodářských osnov a v roce 2011 na pořízení lesního hospodářského plánu za použití investiční dotace z Ministerstva zemědělství.

Skupina 2 – **Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství** se na celkových kapitálových výdajích podílí jako druhá největší skupina. Celkové kapitálové výdaje druhé skupiny byly ve výši 41.553 tis. Kč, což je 41,62 % z celkových kapitálových výdajů. V roce 2009 investovalo město Horšovský Týn zejména do vodního hospodářství. Byl vybudován vodovod v obci Horšov a odlehčovací kanalizační komora v Lidické ulici, každoročně se poskytuje investiční příspěvek Mikroregionu Radbuza v průměrné výši 1.860 tis. Kč. V oblasti dopravy jsou investiční akce směřovány na rekonstrukce jednotlivých ulic. V roce 2009 to byla ulice Vodní, v roce 2010 ulice Zahradní a Nerudova, v letech 2011 a 2012 se budovala za pomoci dotace z Evropské unie cyklostezka a chodník v ulici Vrchlického a v roce 2013 byly započaty investiční práce v nové obytné zóně v Lidické ulici.

Ve skupině 3 – **Služby pro obyvatelstvo** dosahují celkové kapitálové výdaje výše 51.179 tis. Kč, tedy 51,26 % podílu z celkových kapitálových výdajů. V roce 2009 poskytlo město Horšovský Týn investiční příspěvek TJ Dynamo Horšovský Týn

na rekonstrukci městského stadionu ve výši 2.000 tis. Kč, byl vybudován sběrný dvůr za poskytnutí dotace od Státního fondu životního prostředí a Evropské unie v celkové výši 2.186 tis. Kč a budovala se infrastruktura v obytné zóně v ulici Pod Loretou ve výši 6.777 tis. Kč. V roce 2010 proběhla rekonstrukce Mateřské školy ve Vančurově ulici v celkové výši 591 tis. Kč. V tomto roce poskytlo město Horšovský Týn bezúročnou půjčku TJ Sedmihorí Oplotec ve výši 1.000 tis. Kč na zrekonstruování fotbalového hřiště a vybudování kabin. V roce 2011 směřovaly největší kapitálové výdaje na zateplení bytového domu v Sylvánově ulici ve výši 3.689 tis. Kč a do rekonstrukce druhé Mateřské školy v ulici Pionýrů ve výši 3.670 tis. Kč, další výdaje plynuly na rekonstrukci elektroinstalace Základní umělecké školy ve výši 355 tis. Kč. V roce 2012 bylo zrekonstruováno promítací zařízení v kině ve výši 3.170 tis. Kč za pomoci dotace z Ministerstva kultury ve výši 300 tis. Kč. V tomto roce byly také vyměněny plynové kotle v Základní škole a vystavěn altán pro děti v Mateřské škole ve Vančurově ulici. V roce 2013 směřovaly největší kapitálové výdaje do oblasti školství, územního rozvoje a knihovnictví. Mateřské škole ve Vančurově ulici byl poskytnut investiční příspěvek na celkovou rekonstrukci budovy, byla vyměněna okna a budova se zateplila. Ve výši 817 tis. Kč byla provedena rekonstrukce Městské knihovny včetně nakoupení nového nábytku. V tomto roce se také započala výstavba infrastruktury v nové obytné zóně v Lidické ulici ve výši 4.400 tis. Kč a byl navýšen finanční vklad ve zřízené právnické organizaci města Horšovskotýnské lesy, spol. s r.o. ve výši 2.400 tis. Kč.

Kapitálové výdaje ze skupiny 4 – **Sociální věci a politika zaměstnanosti** byly v roce 2009 vynaloženy ve výši 50 tis. Kč na oplocení Domu s pečovatelskou službou a v roce 2013 bylo zakoupeno nové auto pro pracovnice pečovatelské služby ve výši 350 tis. Kč.

Ze skupiny 5 – **Bezpečnost státu a právní ochrana** byl pro Sbor dobrovolných hasičů zakoupen osobní automobil Peugeot Boxer v roce 2009 ve výši 256 tis. Kč a v roce 2012 byl pořízen nákladní přívěs a otočné plato pro nesení hydraulického vyprošťovacího zařízení v celkové výši 75 tis. Kč.

Ve skupině 6 – **Všeobecná veřejná správa a služby** dosáhly kapitálové výdaje celkové výše 5.489 tis. Kč, což je 5,5 %. Největší část výdajů této skupiny připadá na stavební úpravy budovy radnice – v roce 2009 kanceláře ve výši 825 tis. Kč, v roce 2012 obřadní síň ve výši 428 tis. Kč a v roce 2013 další kanceláře ve výši 371 tis. Kč. Největší výdaje

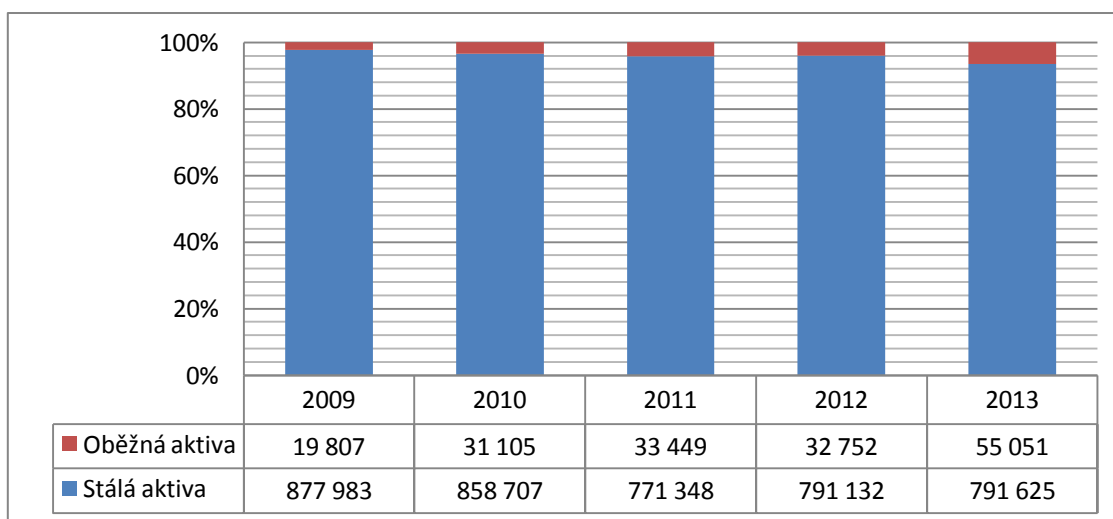
byly zaznamenány v roce 2012, kdy bylo v prostorech radnice vybudováno technologické centrum obcí s rozšířenou působností za 3.943 tis. Kč.

5.4 Analýza aktiv

Aktiva představují majetek, které účetní jednotka využívá při svém hospodaření. Dle rychlosti obratu se rozlišují **aktiva stálá** (neboli dlouhodobá) a **oběžná** (krátkodobá). Aktiva jsou přehledně uspořádány v rozvaze.

V následujícím obrázku č. 14 je zobrazen podíl stálých a oběžných aktiv na celkových aktivech v letech 2009 - 2013. Již na první pohled je patrné, že na celkových aktivech se podílela převážně stálá aktiva. V roce 2009 tvořila 97,8 % aktiv. V následujících letech tento podíl mírně klesal, a v roce 2013 činil 93,5 %. Naopak oběžná aktiva mají vzrůstající tendenci, jejich objem se od roku 2009 do roku 2013 zvýšil o 35.244 tis. Kč.

Obrázek 14 – Podíl stálých aktiv a oběžných aktiv na celkových aktivech v letech 2009 - 2013 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů Rozvaha, 2014

Tabulka č. 9 znázorňuje strukturu stálých a oběžných aktiv v letech 2009 - 2013.

Tabulka 9 – Struktura stálých a oběžných aktiv v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Dlouhodobý nehmotný majetek	2 791	2 375	2 027	3 152	2 656
Dlouhodobý hmotný majetek	838 963	834 321	746 075	763 711	762 026
Dlouhodobý finanční majetek	36 187	20 969	21 412	23 688	26 408
Dlouhodobé pohledávky	42	1 042	1 834	581	535
Stálá aktiva	877 983	858 707	771 348	791 132	791 625
Zásoby	0	45	40	105	97
Krátkodobé pohledávky	10 317	10 600	15 406	13 133	18 602
Krátkodobý finanční majetek	9 490	20 460	18 003	19 514	36 352
Oběžná aktiva	19 807	31 105	33 449	32 752	55 051
AKTIVA CELKEM	897 790	889 812	804 797	823 884	846 676

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů Rozvaha, 2014

5.4.1 Stálá aktiva

Stálá aktiva představují majetek, se kterým město hospodaří více než jeden rok. Tvoří je dlouhodobý nehmotný majetek (DNM), dlouhodobý hmotný majetek (DHM), dlouhodobý finanční majetek (DFM) a dlouhodobé pohledávky. Největší zastoupení stálých aktiv má DHM, průměrně činí 96,44 %. Nejmenší objem tvoří dlouhodobé pohledávky, a sice 0,09 %. Vlivem změny metody účtování měst a obcí se začal dlouhodobý majetek od roku 2011 odepisovat, a tak je patrné jeho snížení oproti roku 2010. Pokles u DNM činí 14,65 % a u DHM 10,58 %. Dlouhodobé pohledávky se v letech 2010 i 2011 zvýšily, neboť byly poskytnuty dlouhodobé návratné finanční výpomoci neziskovým organizacím TJ Oplotec na rekonstrukci fotbalového hřiště a výstavbu kabin ve výši 1.000 tis. Kč a Sdružení pro výstavbu rozhledny v Horšovském Týně ve výši 792 tis. Kč jako půjčka prostředků na výstavbu muzea s rozhlednou.

5.4.2 Oběžná aktiva

Oběžná aktiva jsou krátkodobá aktiva a představují částí majetku, které se spotřebovávají najednou. Proces přeměny na peníze nepřekročí jeden rok. Tvoří je zásoby, krátkodobé pohledávky (KP) a krátkodobý finanční majetek (KFM). Největší podíl na oběžných aktivech města Horšovský Týn má průměrně KFM, a sice 60,31 %. KFM tvoří ceniny a zejména zůstatky peněžních prostředků na běžných účtech.

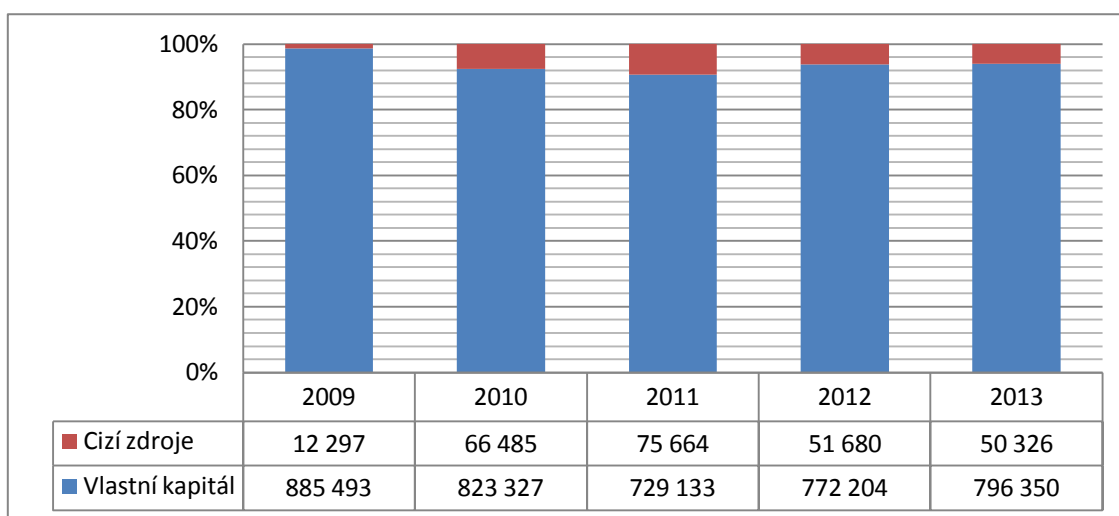
Krátkodobé pohledávky mají vzrůstající tendenci, pokles byl zaznamenán pouze v roce 2012. Nejmenší složku oběžných aktiv představují zásoby, které činí průměrně 0,17 %.

5.5 Analýza pasiv

Pasiva představují zdroje financování majetku účetní jednotky. Z hlediska vlastnictví se člení na **vlastní kapitál a cizí zdroje**. Pasiva jsou rovněž jako aktiva přehledně uspořádány v rozvaze. Hodnota aktiv a pasiv musí být stejná, aby bylo zachováno bilanční pravidlo.

Obrázek č. 15 zobrazuje, jak se vlastní kapitál a cizí zdroje podílely na celkových pasivech města Horšovský Týn v letech 2009 – 2013. Většina pasiv města Horšovský Týn je tvořena vlastním kapitálem, který představuje v průměru 93,98 % celkových pasiv. Podíl cizích zdrojů má do roku 2011 rostoucí tendenci a poté opět klesá. V roce 2011 činil podíl cizích zdrojů 9,41 % celkových pasiv.

Obrázek 15 – Podíl vlastního kapitálu a cizích zdrojů na celkových pasivech v letech 2009 - 2013 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů Rozvaha, 2014

Struktura pasiv v členění na vlastní kapitál a cizí zdroje v letech 2009 - 2013 je patrná z následující tabulky č. 10.

Tabulka 10 – Struktura pasiv v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Jmění účetní jednotky	888 014	804 889	703 946	739 336	740 765
Fondy účetní jednotky	220	163	75	68	116
Výsledek hospodaření	-2 741	18 275	25 112	32 800	55 469
Vlastní kapitál	885 493	823 327	729 133	772 204	796 350
Dlouhodobé závazky	3 655	810	0	42	82
Krátkodobé závazky	8 642	65 675	75 664	51 638	50 244
Cizí zdroje	12 297	66 485	75 664	51 680	50 326
PASIVA CELKEM	897 790	889 812	804 797	823 884	846 676

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů Rozvaha, 2014

5.5.1 Vlastní kapitál

Vlastní kapitál **představuje vlastní zdroje financování majetku** města. Tvoří ho jmění účetní jednotky, fondy účetní jednotky a výsledek hospodaření. Největší zastoupení má jmění účetní jednotky, které představuje vlastní zdroj krytí aktiv, včetně oceňovacích rozdílů z přecenění majetku a závazků, transferů na pořízení dlouhodobého majetku, agregovaných příjmů a výdajů rozpočtového hospodaření minulých let a oprav chyb minulých let. Jeho hodnota se od roku 2009 snižovala v důsledku změny metody účtování měst a obcí. V roce 2011 dosahovalo jmění účetní jednotky celkové výše 703.946 tis. Kč, což je oproti roku 2009 pokles o 184.068 tis. Kč. Od roku 2012 je zaznamenán mírný růst. Nejmenší objem vlastního kapitálu představuje sociální fond, který je tvořen převodem rozpočtových prostředků na zlepšení sociálních podmínek zaměstnanců. Položka výsledek hospodaření, složená z výsledku hospodaření běžného období a výsledku hospodaření minulých let, má stoupající tendenci. Město Horšovský Týn vykazuje ve sledovaných letech, mimo rok 2009, kladný výsledek hospodaření, a tak se hodnota od roku 2009 do roku 2013 zvýšila o 58.210 tis. Kč.

5.5.2 Cizí zdroje

Cizí zdroje **tvoří závazky**, které jsou členěny dle doby splatnosti na krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé závazky zahrnují závazky z obchodních vztahů, závazky k zaměstnancům, závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, daňové závazky a dotace od státu a přijaté krátkodobé zálohy. Krátkodobé závazky činí průměrně 98,21 % cizích zdrojů. V roce 2010 je patrný nárůst o 57.033 tis. Kč. Tato

suma představuje závazek města Horšovský Týn vůči dobrovolnému svazku měst a obcí (DSO) Mikroregion Radbuza uhradit členský investiční příspěvek na kofinancování uznatelných nákladů projektu „Odkanalizování a čištění odpadních vod v povodí řeky Radbuzy“. Položka dlouhodobé závazky tvoří průměrně 1,79 % cizích zdrojů. Od roku 2009 se jeho výše snižovala, neboť město hradilo splátky poskytnutého investičního úvěru na vybudování infrastruktury průmyslové zóny až do roku 2011, kdy byl úvěr splacen. Poté byl zaznamenán mírný nárůst z příjmu za tříměsíční kauce na úhradu nájemného z bytů v roce 2012 i 2013, celkem ve výši 82 tis. Kč.

5.6 Vybrané finanční ukazatele

Tato podkapitola se zaměřuje na sestavení ukazatelů pro hodnocení finanční situace obce. Existuje velké množství ukazatelů pro posouzení finančního zdraví, z nichž byly vybrány a použity jen některé – zadluženost, koeficient samofinancování, běžná likvidita, provozní saldo a finanční nezávislost.

5.6.1 Zadluženost

Ukazatel zadluženosti majetku hodnotí zatížení celkových aktiv města cizími zdroji. Tento ukazatel je jeden ze dvou důležitých ukazatelů Monitoringu hospodaření obcí, kterým Ministerstvo financí od roku 2009 sleduje hospodářskou situaci obcí České republiky. Ukazatel se vypočte jako podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, jeho hodnota by neměla být vyšší než 25 %.

Tabulka 11 – Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)

	2009	2010	2011	2012	2013
Cizí zdroje	12 297	66 485	75 664	51 680	50 326
Celková aktiva	897 790	889 812	804 797	823 884	846 676
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	1,37 %	7,47 %	9,40 %	6,27 %	5,94 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů Rozvaha, 2014

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v roce 2009 dosáhl hodnoty pouhých 1,37 %. V dalších letech se hodnota ukazatele nejprve 2x zvýšila a poté 2x snížila. V roce 2011 dosáhl ukazatel své nejvyšší hodnoty 9,4 %, kdy se celková aktiva díky zahájení odepisování majetku obcí snížila oproti roku 2010 o 97.978 tis. Kč. Všechny vypočtené hodnoty jsou však nízké, hluboko pod sledovanou hodnotou. Tento výsledek naznačuje,

že město není zadlužené a že používá k financování převážné části majetku vlastní zdroje.

5.6.2 Koeficient samofinancování

Tento ukazatel je opakem k celkové zadluženosti. Udává, do jaké míry je město schopno pokrýt své potřeby z vlastních zdrojů. Je vyjádřením finanční stability a samostatnosti. Vypočte se jako podíl vlastního kapitálu k celkovým aktivům.

Tabulka 12 – Koeficient samofinancování (v %)

	2009	2010	2011	2012	2013
Vlastní kapitál	885 493	823 327	729 133	772 204	796 350
Celková aktiva	897 790	889 812	804 797	823 884	846 676
Koeficient samofinancování	98,63 %	92,53 %	90,60 %	93,73 %	94,06 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu Rozvaha, 2014

Z vypočtených údajů vyplývá, že **město Horšovský Týn je finančně stabilní a samostatné**, má dostatečné množství vlastního kapitálu. Procentní podíl se od roku 2011 zvyšuje. Nejvyšší podíl byl zaznamenán v roce 2009, a sice 98,63 %. Tento údaj však nezohledňuje odpisy majetku, neboť město začalo svůj majetek odepisovat až od roku 2011.

5.6.3 Běžná likvidita

Běžná likvidita je druhým významným ukazatelem Monitoringu hospodaření obcí. Vyjadřuje kolikrát je město schopno splatit své krátkodobé závazky, pokud by byla veškerá oběžná aktiva přeměněna na hotovost. Běžná likvidita je vyjádřena poměrem mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky, její hodnota by se neměla pohybovat v rozmezí intervalu <0; 1>.

Tabulka 13 – Ukazatel běžné likvidity

	2009	2010	2011	2012	2013
Oběžná aktiva	19 807	31 105	33 449	32 752	55 051
Krátkodobé závazky	8 642	65 675	75 664	51 638	50 244
Běžná likvidita	2,29	0,47	0,44	0,63	1,10

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů Rozvaha, 2014

Z tabulky č. 13 je patrné, že běžná likvidita dosáhla v roce 2009 hodnoty 2,29. V roce 2010 však hodnota klesla do intervalu $<0; 1>$, když dosáhla hodnoty 0,47. Dle Ministerstva financí je tato nízká hodnota důvodem pro zařazení města Horšovský Týn do kategorie obcí s rizikovým hospodařením. Po důkladnějším studování materiálů předložených odborem finančním a školství a následné konzultaci bylo zjištěno, že této nepříznivé hodnoty dosáhlo město Horšovský Týn vinou špatného zaúčtování závazku vůči DSO Mikroregion Radbuza na úhradu členského investičního příspěvku na kofinancování uznatelných nákladů projektu „Odkanalizování a čištění odpadních vod v povodí řeky Radbuzy“. Dle sdělení vedoucího odboru finančního a školství byl tento závazek zaúčtován jako krátkodobý závazek, namísto dlouhodobého závazku. Podnětem k tomuto kroku byl metodický pokyn auditora DSO Mikroregionu Radbuza pro členské obce o způsobu zaúčtování investičního příspěvku z důvodu konsolidace. I přes nesouhlas všech členských obcí byl nakonec tento dlouhodobý závazek proúčtován jako krátkodobý, což nepříznivě ovlivňuje ukazatel běžné likvidity města Horšovský Týn ještě následující dva roky. Díky úspoře peněžních prostředků na bankovních účtech města se v roce 2013 podařilo dosáhnout hodnoty běžné likvidity 1,1. Město Horšovský Týn se tak dostalo nad prahovou hodnotu tohoto ukazatele, zlepšilo si svou hospodářskou situaci a vymanilo se z pozice obce s rizikovým hospodařením. V dalších letech však město Horšovský Týn nemusí mít již tak velké úspory na účtech a opět může hodnota běžné likvidity klesnout do intervalu $<0; 1>$. **Jako řešení této situace doporučuji vyvolat jednání s auditorem DSO Mikroregion Radbuza, přeúčtovat tento závazek na účet dlouhodobých závazků a napravit tak chybu v rozvaze.**

5.6.4 Provozní saldo

Při posuzování finanční situace města patří mezi další důležité ukazatele provozní saldo rozpočtu, které se vypočte jako rozdíl běžných příjmů včetně neinvestičních transferů a běžných výdajů. Provozní saldo hospodaření vyjadřuje tzv. roční finanční sílu města, neboli jaký má město potenciál pro budoucí investice, pro obnovu majetku města, pro splácení dluhů nebo pro tvorbu finančních rezerv.

Tabulka 14 – Provozní saldo (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	60 732	55 959	58 640	57 956	72 143
Nedaňové příjmy	8 510	9 674	9 853	11 303	10 992
Neinvestiční přijaté transfery	38 100	39 893	43 528	16 821	15 070
Běžné příjmy	107 342	105 526	112 021	86 080	98 205
Běžné výdaje	84 394	87 984	95 580	69 481	70 832
Provozní saldo	22 948	17 542	16 441	16 599	27 373
Splátka úvěru	-2 800	-2 800	-810	0	0
Provozní saldo po splátce úvěru	20 148	14 742	15 631	16 599	27 373

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů FIN, 2014

Z výše uvedené tabulky je patrné, že město Horšovský Týn bylo ve všech sledovaných letech schopno pokrývat své běžné výdaje z běžných příjmů, což naznačuje dobrou finanční kondici města. **Provozní saldo je výrazně kladné** i po úhradě splátek v minulosti poskytnutého úvěru na vybudování infrastruktury v průmyslové zóně. Pravidelné úhrady splátek úvěru v letech 2009 a 2010 ve výši 2.800 tis. Kč a úhrady doplatku poslední splátky v roce 2011 ve výši 810 tis. Kč neměly vliv na finanční stabilitu města.

5.6.5 Finanční nezávislost

Ukazatel finanční nezávislosti vyjadřuje, do jaké míry je město nezávislé v příjmech, resp. nezávislé na dotacích. Je vyjádřen poměrem vlastních příjmů a celkových příjmů, kdy čitatel obsahuje součet daňových příjmů, nedaňových příjmů a kapitálových příjmů a jmenovatel příjmy celkové. Čím vyšší je procento finanční nezávislosti, tím více je obec na dotacích nezávislá.

Tabulka 15 – Finanční nezávislost (v %)

	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	60 732	55 959	58 640	57 956	72 143
Nedaňové příjmy	8 510	9 674	9 853	11 303	10 992
Kapitálové příjmy	3 167	5 520	2 084	562	4 762
Vlastní příjmy	72 409	71 153	70 577	69 821	87 897
Celkové příjmy	113 208	111 715	114 896	92 416	105 162
Finanční nezávislost	64 %	64 %	61 %	76 %	84 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu Rozvaha, 2014

Ve sledovaných letech má město Horšovský Týn **vysoké procento finanční nezávislosti**, které se od roku 2009 do roku 2013 zvýšilo o celých 20 % až na hodnotu 84 %.

6 Zhodnocení finanční situace a návrh optimalizačních opatření

V této kapitole bude nejprve provedeno zhodnocení finanční situace města dle salda příjmů a výdajů, poté zhodnocení dle jednotlivých příjmů a výdajů, následuje zhodnocení aktiv a pasiv a v závěru kapitoly zhodnocení dle vypočtených vybraných finančních ukazatelů.

6.1 Zhodnocení dle salda příjmů a výdajů

Rozpočet schválený v roce 2010 byl jako jediný ze sledovaných let schválen jako přebytkový, ostatní rozpočty z let 2009, 2011, 2012 a 2013 schválilo zastupitelstvo města jako schodkové. Dle skutečného hospodaření však skončilo saldo příjmů a výdajů schodkem pouze v roce 2009 a 2011.

Tabulka 16 – Příjmy, výdaje a saldo v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

		2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy	Schválený rozpočet	107 432	83 795	80 559	91 419	92 729
	Skutečnost	113 208	111 715	114 896	92 416	105 162
Výdaje	Schválený rozpočet	118 426	80 995	98 022	106 731	109 486
	Skutečnost	115 001	96 281	115 563	90 519	90 750
Saldo	Schválený rozpočet	-10 994	2 800	-17 463	-15 312	-16 757
	Skutečnost	-1 793	15 434	-667	1 896	14 412

Zdroj: Vlastní zpracování dle schválených rozpočtů a závěrečných účtů, 2014

V roce 2009 skončilo hospodaření města **schodkem ve výši 1.793 tis. Kč**, neboť skutečné příjmy činily 113.208 tis. Kč a výdaje 115.001 tis. Kč. Město v tomto roce schválilo schodkový rozpočet, skutečné výdaje však byly nižší a příjmy naopak vyšší, a tak saldo příjmů a výdajů oproti schválenému rozpočtu bylo nakonec o 9.201 tis. Kč lepší.

V roce 2010 byly schválené vyšší příjmy než výdaje, ve skutečnosti tomu však bylo naopak. Příjmy města činili 111.715 tis. Kč a výdaje 96.281 tis. Kč. Výsledek salda příjmů a výdajů byl tedy vysoce kladný, dosáhl **přebytku ve výši 15.434 tis. Kč**. V porovnání s rokem 2009 byly příjmy nižší o 1.493 tis. Kč a výdaje o 18.720 tis. Kč.

V roce 2011 byly schválené vyšší výdaje než příjmy, rozpočet byl sestaven jako schodkový. Hospodaření skončilo **schodkem** i na konci roku **ve výši 667 tis. Kč**, když příjmy činili 114.896 tis. Kč a výdaje 115.563 tis. Kč. V tomto roce byly oproti roku 2010 nižší kapitálové příjmy a vyšší přijaté transfery i kapitálové výdaje.

V roce 2012 byly příjmy i výdaje oproti roku 2011 výrazně nižší, příjmy činili pouhých 92.416 tis. Kč a výdaje 90.519 tis. Kč. Výsledné hospodaření skončilo **přebytkem ve výši 1.896 tis. Kč**. Nižší příjmy i výdaje byly zaznamenány zejména kvůli změně v systému vyplácení sociálních dávek pomoci v hmotné nouzi, kdy města již nevykonávají tuto přenesenou působnost.

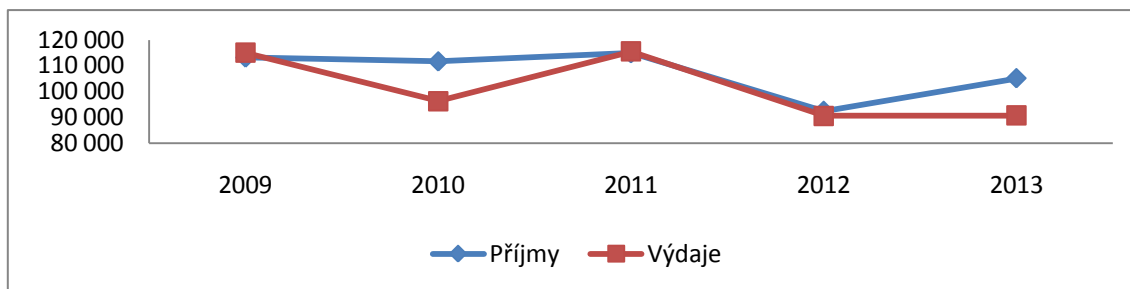
Hospodaření **v roce 2013** skončilo vysokým **přebytkem ve výši 14.412 tis. Kč**. Skutečné příjmy ve výši 105.162 tis. Kč byly vyšší oproti schváleným, skutečné výdaje ve výši 90.750 tis. Kč byly naopak nižší oproti schváleným z důvodu neuskutečněné realizace opravy Plzeňské ulice.

6.2 Zhodnocení dle jednotlivých příjmů a výdajů

Pro hospodaření města Horšovský Týn je důležité zhodnocení příjmů a výdajů. Především z pohledu odkud příjmy pocházejí a kam plynou výdaje. Tyto informace jsou velmi důležité pro správné rozhodování starosty, místostarostů i zastupitelů obce.

Příjmy byly ve sledovaném období v letech 2009 - 2011 téměř vyrovnané, v roce 2012 byl zaznamenán pokles zejména kvůli změně v systému vyplácení sociálních dávek pomoci v hmotné nouzi, kdy města již nevykonávají tuto přenesenou působnost. V roce 2013 opět příjmy vzrostly. **Výdaje** měly kolísavou tendenci, v roce 2010 klesly, v roce 2011 vzrostly, v roce 2012 opět klesly a v roce 2013 byly na téměř stejné úrovni jako v roce předešlém.

Obrázek 16 - Vývoj příjmů a výdajů v letech 2009 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů, 2014

Z příjmů mají největší zastoupení **příjmy daňové**, v průměru činí 56,83 % celkových příjmů. V roce 2010 zaznamenaly pokles z důvodu snížení místního koeficientu na úroveň 1 u daně z nemovitosti, poté v letech 2011 – 2012 nepatrně vzrostly. V roce 2013 byl zaznamenán výrazný nárůst neboť začala platit novela zákona o RUD, podle které připadají většině obcí vyšší výnosy z daní.

Nedaňové příjmy představují průměrně 9,37 % celkových příjmů, v letech 2009 - 2013 mají mírnou vzrůstající tendenci díky příjmům z vlastní činnosti.

Kapitálové příjmy jsou nestálé, průměrně činí 2,99 % celkových příjmů. Ve všech letech byly prodávány pozemky, z nichž nejvyšší příjmy byly v roce 2010 ve výši 5.520 tis. Kč pro zájemce o stavbu rodinných domů v nově vzniklé ulici Pod Loretou a v roce 2013 ve výši 3.805 tis. Kč v ulici Lidická. Příjmy z prodeje nemovitostí byly zaznamenány pouze v roce 2009 a 2013.

Přijaté transfery jsou druhým největším příjmem města, průměrně činí 30,81 %. V letech 2009 – 2011 se pohybovaly okolo výše 41.900 tis. Kč. V roce 2012 byl příjem nižší o sociální dávky pomoci v hmotné nouzi a v roce 2013 opět poklesly. Mezi nejvýznamnější transfery patří v roce 2009 dotace na územně-analytické podklady ve výši 2.041 tis. Kč, na technickou infrastrukturu v ulici Pod Loretou ve výši 750 tis. Kč a zajištění administrace na Czech POINT pro obce ve výši 33 tis. Kč, v roce 2010 dotace na odbahnění rybníka Podhájí ve výši 536 tis. Kč, dotace na zpracování lesních hospodářských osnov ve výši 132 tis. Kč a dotace na MPR ve výši 340 tis. Kč, v roce 2011 dotace na vybudování cyklostezky ve výši 300 tis. Kč, dotace na činnost odborného lesního hospodáře ve výši 269 tis. Kč, dotace na MPR ve výši 1.120 tis. Kč, v roce 2012 dotace na výstavbu cyklostezky a chodníku ve Vrchlického ulici ve výši

2.348 tis. Kč, dotace na technologická centra pro obce ve výši 3.293 tis. Kč, dotace na MPR ve výši 1.230 tis. Kč a dotace na digitalizaci kina ve výši 300 tis. Kč, v roce 2013 dotace na MPR ve výši 800 tis. Kč, dotace na zateplení Mateřské školy v ulici Vančurova ve výši 1.461 tis. Kč, dotace na průzkumný geologický vrt ve výši 466 tis. Kč, dotace na likvidaci škod způsobených povodní ve výši 838 tis. Kč. Ve všech letech byly samozřejmostí příspěvky na výkon státní správy pohybující se okolo 11.000 tis. Kč ročně, v roce konání voleb dotace na výdaje spojené s přípravou voleb a v letech 2009 - 2011 dotace na výplatu sociálních dávek pomoci v hmotné nouzi v průměrné výši 21.000 tis. Kč.

Tabulka 17 - Přehled příjmů a výdajů v letech 2009 -2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	60 732	55 959	58 640	57 956	72 143
Nedaňové příjmy	8 510	9 674	9 853	11 303	10 992
Kapitálové příjmy	3 167	5 520	2 084	562	4 762
Přijaté transfery	40 799	40 562	44 319	22 595	17 265
Příjmy celkem	113 208	111 715	114 896	92 416	105 162
Běžné výdaje	84 393	87 984	95 580	69 480	70 832
Kapitálové výdaje	30 608	8 297	19 983	21 039	19 918
Výdaje celkem	115 001	96 281	115 563	90 519	90 750

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu FIN, 2014

Největší část výdajů tvoří **běžné výdaje**, průměrně činí 80,35 % z celkových výdajů. Do roku 2011 měly běžné výdaje rostoucí tendenci, v roce 2012 nastal zlom a výdaje poklesly o 26.100 tis. Kč na 69.480 tis. Kč a v roce 2013 dosahovaly podobné výše. Výrazný pokles v roce 2012 je zapříčiněn vlivem změny v systému vyplácení sociálních dávek pomoci v hmotné nouzi, kdy začaly tuto přenesenou působnost vykonávat Úřady práce. Běžné výdaje zajišťují zejména provoz města a zřízených příspěvkových organizací. Dlouhodobě nejvýznamnějšími skupinami běžných výdajů jsou především výdaje na místní správu, výdaje do oblasti dopravy, vodního hospodářství, vzdělávání, školství a komunálních služeb.

Kapitálové výdaje činily průměrně 19,65 % z celkových výdajů. Nejvíce město investovalo v roce 2009, a sice 7.035 tis. Kč na odlehčovací komoru a stoku v ulici Lidická, 6.777 tis. Kč na infrastrukturu pro novou ulici Pod Loretou, 2.186 tis. Kč na vybudování sběrného dvora, dále 3.942 tis. Kč jako investiční příspěvek

Mikroregionu Radbuza na kofinancování uznatelných nákladů projektu „Odkanalizování a čištění odpadních vod v povodí řeky Radbuzy“, 2.000 tis. Kč jako investiční příspěvek TJ Dynamo Horšovský Týn na rekonstrukci stadionu, 1.801 tis. Kč na opravu místní komunikace ve Vodní ulici. V roce 2010 byly kapitálové výdaje nejnižší, město provádělo rekonstrukce ulic Nerudova, Vodní a Zahradní v celkové výši 4.711 tis. Kč a stavební úpravy v obou Mateřských školách ve výši 596 tis. Kč. I v tomto roce a v letech následujících přispívalo město DSO Mikroregion Radbuza. V letech 2011 - 2013 dosahovaly kapitálové výdaje podobné úrovně, průměrně činily 20.313 tis. Kč. Také v těchto letech směřovaly investiční výdaje na opravy ulic – v roce 2011 to byla ulice Masarykova a Vrchlického ve výši 4.993 tis. Kč, v roce 2012 dokončení rekonstrukce ulice Vrchlického včetně vybudování cyklostezky, dále to byly ulice Gorkého a Dobrovského v celkové výši 4.776 tis. Kč a v roce 2013 započaly práce na vybudování infrastruktury v Lidické ulici ve výši 4.908 tis. Kč. V tomto roce investovalo město zejména do školství, zateplilo budovu Mateřské školy ve Vančurově ulici a rekonstruovalo půdní vestavbu v Základní umělecké škole v celkové výši 6.030 tis. Kč. V tomto roce byla také provedena celková rekonstrukce vnitřních prostor včetně zařízení Městské knihovny ve výši 817 tis. Kč.

6.3 Zhodnocení dle aktiv a pasiv

Dle bilančního pravidla platí, že suma aktiv se musí rovnat sumě pasiv a každé aktivum musí být kryto nějakým zdrojem neboli pasivem.

Do roku 2011 zaznamenaly aktiva výrazný pokles, který byl způsoben vlivem změny metody účtování měst a obcí, kdy se začal dlouhodobý majetek odepisovat a ve stejném roce byly i dodatečně zaúčtované oprávkové položky za předcházející roky. V roce 2012 byl zaznamenán opět rostoucí trend u stálých aktiv a v roce 2013 u oběžných aktiv. Vývoj pasiv má obdobný charakter. I zde byl z důvodu rovnosti aktiv a pasiv zaznamenán do roku 2011 pokles v souvislosti se zavedením odepisování majetku a od tohoto roku opět růst.

Tabulka 18 - Přehled aktiv a pasiv v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Stálá aktiva	877 983	858 707	771 348	791 132	791 625
Oběžná aktiva	19 807	31 105	33 449	32 752	55 051
Celkem aktiva	897 790	889 812	804 797	823 884	846 676
Vlastní zdroje	885 493	823 327	729 133	772 204	796 350
Cizí zdroje	12 297	66 485	75 664	51 680	50 326
Celkem pasiva	897 790	889 812	804 797	823 884	846 676

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu Rozvaha, 2014

Stálá aktiva představují většinu aktiv, průměrně činí 95,96 % celkových aktiv. Největší zastoupení má dlouhodobý hmotný majetek, následuje dlouhodobý finanční majetek, dlouhodobý nehmotný majetek a poté dlouhodobé pohledávky. V souvislosti se zavedením odepisování majetku v roce 2011 byl zaznamenán pokles u DNM o 14,65 % a u DHM o 10,58 % oproti roku 2010.

Oběžná aktiva mají průměrné zastoupení 4,04 % z celkových aktiv, jejich objem narůstal především díky finančnímu majetku, kdy město uspořilo volné peněžní prostředky na bankovních účtech. Od roku 2011 má město zřízen spořicí účet u Raiffeisenbank, kam si ukládá a lépe zhodnocuje volné finanční prostředky.

Vlastní zdroje města jsou tvořeny jměním účetní jednotky, obsahujícím transfery na pořízení dlouhodobého majetku a oceňovací rozdíly vzniklé při prvotním použití metody, a výsledkem hospodaření běžného roku i let minulých. Vlastní zdroje představují průměrně 93,98 % celkových aktiv. Vlastní zdroje kopírují vývojový trend stálých aktiv, do roku 2011 jsou klesající a poté zaznamenávají růst.

Cizí zdroje mají zastoupení 6,02 % celkový pasiv, jsou tvořeny dlouhodobými a krátkodobými závazky. Vývoj cizích zdrojů zaznamenává opačný trend. Do roku 2011 rostou a poté od roku 2012 klesají. V roce 2010 je patrný nárůst krátkodobých závazků o 57.033 tis. Kč. Tato suma představuje závazek města Horšovský Týn vůči DSO Mikroregion Radbuza uhradit členský investiční příspěvek na kofinancování uznatelných nákladů projektu „Odkanalizování a čištění odpadních vod v povodí řeky Radbuzy“. Tento dlouhodobý závazek však byl zaúčtován jako krátkodobý závazek, což nepříznivě ovlivňuje ukazatel běžné likvidity města Horšovský Týn.

6.4 Zhodnocení dle vybraných finančních ukazatelů

Na základě vypočtených vybraných finančních ukazatelů lze konstatovat, že město Horšovský Týn si vede dobře.

Ukazatel zadluženosti, který se vypočte jako podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, dosahuje průměrné výše 6,09 %. Hraniční hodnotou je 25 %. Z toho vyplývá, že **město není zadluženo** a že používá k financování převážné části majetku vlastní zdroje. Nasvědčuje tomu i fakt, že v roce 2011 město splatilo poskytnutý úvěr na vybudování infrastruktury průmyslové zóny a od této doby zatím nemělo potřebu si další úvěr půjčovat.

Opakem k celkové zadluženosti je **koefficient samofinancování**, který se vypočte jako podíl vlastního kapitálu k celkovým aktivům. Jeho průměrná výše je 93,91 % a značí, že **je město finančně stabilní a samostatné**, má dostatečné množství vlastního kapitálu.

Ukazatel **běžné likvidity** ve svém vývoji již tak příznivý není. Tento ukazatel vyjadřuje, kolikrát je město schopno splatit své krátkodobé závazky, pokud by byla veškerá oběžná aktiva přeměněna na hotovost. Běžná likvidita je vyjádřena poměrem mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Hodnota by se neměla pohybovat v rozmezí intervalu $<0; 1>$. Jak již bylo zmíněno, **město má špatně zaúčtovaný závazek vůči DSO Mikroregion Radbuza**. Auditor DSO vydal metodický pokyn, na základě kterého všechny členské obce zaúčtovaly investiční příspěvek jako krátkodobý závazek namísto dlouhodobého závazku, **což nepříznivě ovlivňuje ukazatel běžné likvidity**. Hodnota ukazatele v roce 2010, 2011 a 2012 se dostala s výsledky 0,47; 0,44 a 0,63 do rozmezí intervalu $<0; 1>$ a město tak bylo Ministerstvem financí označeno jako obec s rizikovým hospodařením. Díky úspoře peněžních prostředků na bankovních účtech města se v roce 2013 podařilo dosáhnout hodnoty běžné likvidity 1,1. Město se tak dostalo nad prahovou hodnotu tohoto ukazatele, zlepšilo si svou hospodářskou situaci a vymanilo se z pozice obce s rizikovým hospodařením. V dalších letech však nemusí mít již tak velké úspory na účtech a opět může hodnota běžné likvidity klesnout do intervalu $<0; 1>$. Jako **řešení této situace doporučuji vyvolat jednání s auditorem DSO Mikroregion Radbuza, přeúčtovat tento krátkodobý závazek na účet dlouhodobých závazků** a napravit tak chybu v rozvaze.

Ukazatel **provozního salda** je důležitým ukazatelem posuzování finanční situace města. Vypočte se jako rozdíl běžných příjmů včetně neinvestičních transferů a běžných výdajů. Provozní saldo hospodaření vyjadřuje tzv. roční finanční sílu města, neboli jaký má město potenciál pro budoucí investice, pro obnovu majetku města, pro splácení dluhů nebo pro tvorbu finančních rezerv. Ve všech sledovaných letech bylo **provozní saldo vysoké**, průměrně dosahovalo výše 18.899 tis. Kč. V procentuelním vyjádření provozního salda na běžných příjmech je to 20 %, což odpovídá republikovému průměru².

Ukazatel **finanční nezávislosti** vyjadřuje, do jaké míry je město nezávislé v příjmech, resp. nezávislé na dotacích. Je vyjádřen poměrem vlastních příjmů a celkových příjmů, kdy čitatel obsahuje součet daňových příjmů, nedaňových příjmů a kapitálových příjmů a jmenovatel příjmy celkové. Průměrná hodnota tohoto ukazatele **dosahuje výše 69,8 %, což je velice příznivé**.

6.5 Celkové zhodnocení finanční situace

Město ve všech letech hospodařilo s ohledem na své příjmy a proto **příjmy i výdaje vykazují dlouhodobě velmi vysokou stabilitu**.

Struktura příjmů města se výrazně stabilizovala především dlouhodobým růstem významu nedaňových a daňových příjmů města. Stabilní a téměř jistá **základna příjmů města je vysoká** a je přibližně na úrovni 92.151 tis. Kč ročně (součet průměrných daňových a nedaňových příjmů a příspěvku na výkon státní správy), což je za normálních okolností naprostá většina příjmů města. Investiční aktivita města byla většinou spojená s vazbou na dotace nebo potřeby obnovy majetku. Ve výdajích města převažovaly provozní výdaje, investiční výdaje za celé období let 2009 - 2013 se pohybovaly ve výši 99.805 tis. Kč.

Město má finanční rezervu, kterou vytvořilo z dobrých výsledků hospodaření let 2012 a zejména 2013, ale je tu riziko jeho rozpuštění. Ke konci roku 2013 mělo město krátkodobý finanční majetek (rezervu) cca 36 mil. Kč.

² Dle Ministerstva financí

Okamžitý finanční potenciál města je složen z hodnoty zůstatků na bankovních účtech spolu s provozním saldem, neboli finančním potenciálem města jsou úspory z minulosti plus to, co městu zbude daný rok z běžných příjmů po úhradě běžných výdajů. Je to zjednodušeně jakási „finanční akceschopnost“ města bez využití případných nových dluhů. **Město bylo v roce 2013 ve velmi dobré finanční kondici.** Pokud bude rozumně hospodařit i nadále a udrží si výši finančních rezerv, mohlo by být dokonce schopné obnovovat svůj majetek pouze z výnosů z rezerv. **Silnou stránkou** financí města je **dobré provozní saldo, nezadluženost a dobrý trend financí let 2012 a 2013.**

Do budoucna doporučuji při sestavování dalších rozpočtů zastupitelům města Horšovský Týn **počítat s tím, že běžné příjmy každého rozpočtu by se vždy měly vyvíjet lépe než běžné výdaje.** Město nemůže výrazně hýbat příjmy, ale může ovlivnit výdaje. **Mělo by si zachovat kontrolu nad svými dluhy, které znamenají riziko.**

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo provést analýzu finančního hospodaření města Horšovský Týn v průběhu pěti let a na základě zjištění navrhnout opatření ke zlepšení stávající situace.

Analýza byla provedena za roky 2009 – 2013 na základě informací a podkladů, které poskytl odbor finanční a školství Městského úřadu Horšovský Týn.

Bakalářská práce se skládá ze dvou základních částí, a to z části teoretické a části praktické, která obsahuje i návrh na opatření ke stávající situaci.

Teoretické části jsou věnovány první tři kapitoly této bakalářské práce. Obsahují charakteristiku struktury financování obcí v České republice, jsou zde vysvětleny základní pojmy týkající se obce, jejích orgánů, působnosti a rozpočtu. Pozornost je zaměřena na příjmy a výdaje a jejich členění a je objasněna klasifikace majetkové struktury obcí.

Čtvrtá kapitola se již zabývá praktickou částí zvoleného tématu bakalářské práce. Skládá se z představení města Horšovský Týn, jeho postavení, působnosti a struktury.

V páté kapitole je analyzováno hospodaření z hlediska plnění rozpočtu příjmy a výdaji, je provedena analýza příjmů, výdajů, aktiv a pasiv v pětiletém období a jsou propočteny některé vybrané finanční ukazatele.

V závěrečné části práce je provedeno celkové zhodnocení finančního hospodaření. Z jednotlivých analýz vyplývá, **že město Horšovský Týn hospodaří velmi dobře, nemá žádné dluhy, drží si větší výši finančních prostředků a je schopné obnovovat si svůj majetek z výnosů z rezerv.** Město je ve velmi dobré finanční kondici, a proto jsou návrhy a doporučení ke zlepšení stávající situace jen minimální.

Výsledky této práce byly projednány s vedením města a mohou se stát podkladem pro budoucí rozpočtové plánování.

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Rozpočtové třídy	20
Tabulka 2 - Rozpočtové skupiny.....	20
Tabulka 3 - Daňové příjmy rozpočtů obcí v roce 2014.....	23
Tabulka 4 – Příjmy města Horšovský Týn v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	36
Tabulka 5 – Vývoj místních poplatků v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	39
Tabulka 6 – Výdaje města Horšovský Týn v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč).....	43
Tabulka 7 – Běžné výdaje dle odvětvového třídění v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	45
Tabulka 8 – Kapitálové výdaje dle odvětvového třídění v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	48
Tabulka 9 – Struktura stálých a oběžných aktiv v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	51
Tabulka 10 – Struktura pasiv v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	53
Tabulka 11 – Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	54
Tabulka 12 – Koefficient samofinancování (v %)	55
Tabulka 13 – Ukazatel běžné likvidity.....	55
Tabulka 14 – Provozní saldo (v tis. Kč)	57
Tabulka 15 – Finanční nezávislost (v %)	58
Tabulka 16 – Příjmy, výdaje a saldo v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)	59
Tabulka 17 - Přehled příjmů a výdajů v letech 2009 -2013 (v tis. Kč)	62
Tabulka 18 - Přehled aktiv a pasiv v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)	64

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Schéma rozpočtového procesu	18
Obrázek 2 – Město Horšovský Týn, pohled na střed města	29
Obrázek 3 - Schválené, upravené a skutečné příjmy v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)...	34
Obrázek 4 – Schválené, upravené a skutečné výdaje v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)...	35
Obrázek 5 - Vývoj salda příjmů a výdajů v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč).....	36
Obrázek 6 – Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech v letech 2009 - 2013 (v%).....	36
Obrázek 7 – Daňové příjmy v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč).....	37
Obrázek 8 – Vývoj daní v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč).....	38
Obrázek 9 – Nedaňové příjmy v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	40
Obrázek 10 – Kapitálové příjmy v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč).....	41
Obrázek 11 – Přijaté transfery v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	42
Obrázek 12 – Podíl jednotlivých výdajů na celkových výdajích v letech 2009 - 2013 (v %).....	43
Obrázek 13 – Odvětvové třídění celkových výdajů dle skupin v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč).....	44
Obrázek 14 – Podíl stálých aktiv a oběžných aktiv na celkových aktivech v letech 2009 - 2013 (v %).....	50
Obrázek 15 – Podíl vlastního kapitálu a cizích zdrojů na celkových pasivech v letech 2009 - 2013 (v %)	52
Obrázek 16 - Vývoj příjmů a výdajů v letech 2009 – 2013.....	61

Seznam použitých zkratek

aj.	...a jiné
apod.	...a podobně
a.s.	...akciová společnost
cca	...cirka
č.	...číslo
ČR	...Česká republika
ČSÚ	...Český statistický úřad
DIČ	...daňové identifikační číslo
DFM	...dlouhodobý finanční majetek
DHM	...dlouhodobý hmotný majetek
DNM	...dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	... daň z přidané hodnoty
DPFO	...daň z příjmů fyzických osob
DPPO	...daň z příjmů právnických osob
DSO	...dobrovolný svazek měst a obcí
EU	...Evropská unie
FO	... fyzická osoba
ha	...hektar
CHVAK	...Chodské vodárny a kanalizace
IČO	...identifikační číslo
Ing.	...inženýr (ka)
Kč	...koruna česká
KFM	...krátkodobý finanční majetek
km	...kilometr
KO	...komunální odpad
KP	...krátkodobé pohledávky
MF	...Ministerstvo financí
mil.	...milion
m n. m.	... metrů nad mořem
MPR	...Městská památková rezervace
např.	...například
OZV	...obecně závazná vyhláška

PO	... právnická osoba
PSP ČR	... Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
r.	... rok
resp.	... respektive
RUD	... rozpočtové určení daní
Sb.	... sbírka
spol. s r.o.	... společnost ručením omezená
st.	... starší
SVČ	... samostatná výdělečná činnost
tis.	... tisíc
tj.	... to je
TJ	... Tělovýchovná jednota
tzn.	... to znamená
tzv.	... tak zvaný
ÚSC	... územně samosprávný celek
VHP	... výherní hrací přístroj
VP	... veřejné prostranství
ZČ	... závislá činnost

Seznam použité literatury

Monografické publikace:

- CÍSAŘOVÁ, Eliška; PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International, 2008. ISBN 978-80-87123-06-5.
- KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2
- MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha:Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3637-2.
- OTRUSINOVÁ, Milana; KUBÍČKOVÁ, Dana. *Finanční hospodaření municipálních jednotek po novele zákona o účetnictví*. 1. vydání, Praha:C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PAVLÁSEK, Vlastimil; HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně v České republice*. Plzeň:NAVA, 2010. ISBN 978-80-7211-360-6.
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha:Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 3. přepracované vydání, Praha:ASPI, a.s., 2005. ISBN 80-7357-049-1.
- PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání, Praha:ASPI, a.s., 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. 3. rozšířené vydání, Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2012. ISBN 978-80-86976-24-2.
- PROCHÁZKA, Zdeněk; KONDRYS, Antonín. *Horšovskotýnsko : Historicko-turistický průvodce č. 9*. Domažlice:Nakladatelství Českého lesa, 1998. ISBN 80-901877-6-5
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. 1. vydání, Turnov: Acha obec účtuje, 2010. ISBN 978-80-254-5609-5

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2013*. 1. vydání, Turnov: Acha obec účtuje, 2013. ISBN 978-80-905420-0-6

Elektronické zdroje:

Oficiální stránky města Horšovský Týn. [online] Horšovský Týn: Oficiální stránky města Horšovský Týn, 2014, Aktualizace 4. 4. 2014, [cit. 8. 4. 2014] Dostupné z: http://www.horsovskytyn.cz/e_download.php?file=data/editor/129cs_1.pdf&original=Strategie+rozvoje+m%C4%9Bsta.pdf

Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje. [online] Praha: Český statistický úřad, 2014, Aktualizace 3. 4. 2014, [cit. 8. 4. 2014] Dostupné z: http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_plzenskeho_kraje_k_1_1_2013

Zadluženost územních rozpočtů. [online] Praha: MF ČR, 2014, Aktualizace 3. 4. 2014, [cit. 8. 4. 2014] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu>

Vyhlášky a zákony:

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2002 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Seriálové publikace:

KOMÁREK, Eduard. Rozpočtová skladba. *Poradce veřejné správy*. 2013, 10, 70-73, ISSN 1802-83

Interní zdroje města Horšovský Týn:

OZV č. 3/2009 kterou se mění *OZV č. 2/2008* o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí u pozemků a staveb a stanovení místního koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí

OZV č. 3/2010 o místním poplatku za provozování výherního hracího přístroje

OZV č. 5/2010 o místním poplatku ze psů a místním poplatku za užívání veřejného prostranství

OZV č. 2/2012 kterou se zrušuje *OZV č. 3/2010* o místním poplatku za provozování hracího přístroje

OZV č. 4/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu

Rozpočty města Horšovský Týn na roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

Výkazy FIN pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků za roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

Výkazy Rozvaha za roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

Závěrečné účty města Horšovský Týn za roky 2009, 2010, 2011, 2012

Seznam příloh

Příloha A – Výkaz FIN pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC ve zkrácené verzi v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Příloha B – Výkaz Rozvaha ve zkrácené verzi v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

**Příloha A - Výkaz FIN pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC ve zkrácené verzi
v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)**

I. ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY		Skutečné čerpání rozpočtu				
Položka	Text	2009	2010	2011	2012	2013
1111	Daň z příjmu FO ze ZČ	8 013	8 170	8 337	8 590	11 785
1112	Daň z příjmu FO ze SVČ	1 649	2 315	1 086	817	865
1113	Daň z příjmu FO z kapitál. výnosů	646	653	709	849	1 121
111	<i>Daň z příjmu FO</i>	<i>10 308</i>	<i>11 138</i>	<i>10 132</i>	<i>10 256</i>	<i>13 771</i>
1121	Daň z příjmu PO	7 794	7 949	7 413	7 637	9 947
1122	Daň z příjmu FO za obce	2 686	690	5 272	2 154	1 433
112	<i>Daň z příjmu PO</i>	<i>10 480</i>	<i>8 639</i>	<i>12 685</i>	<i>9 791</i>	<i>11 380</i>
11	Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	20 788	19 777	22 817	20 047	25 151
1211	Daň z přidané hodnoty	16 041	16 390	15 869	16 808	23 399
121	<i>Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku</i>	<i>16 041</i>	<i>16 390</i>	<i>15 869</i>	<i>16 808</i>	<i>23 399</i>
12	Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	16 041	16 390	15 869	16 808	23 399
1333	Poplatky za uložení odpadů	7 729	7 516	7 598	7 396	7 208
1334	Odvody za odnětí půdy ze zem. půdního fondu	0	1	3	2	13
133	<i>Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí</i>	<i>7 729</i>	<i>7 517</i>	<i>7 601</i>	<i>7 398</i>	<i>7 221</i>
1340	Poplatek za likvidaci KO	2 016	2 185	2 110	2 142	2 083
1341	Poplatek ze psů	145	139	138	143	140
1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	251	243	271	239	252
1347	Poplatek za provozovaný VHP	945	672	914	53	5
134	<i>Místní poplatky z vybraných činností a služeb</i>	<i>3 357</i>	<i>3 239</i>	<i>3 433</i>	<i>2 577</i>	<i>2 480</i>
1351	Odvod výtěžku z provozování loterií	415	294	269	335	231
1353	Příjmy za zkoušky z odb. zpús. od žadatelů o ŘP	152	135	151	121	111
1355	Odvod z výherních hracích automatů	0	0	0	2 301	4 442
135	<i>Ostatní odvody z vybraných činností a služeb</i>	<i>567</i>	<i>429</i>	<i>420</i>	<i>2 757</i>	<i>4 784</i>
1361	Správní poplatky	3 334	3 196	3 163	2 789	3 740
136	<i>Správní poplatky</i>	<i>3 334</i>	<i>3 196</i>	<i>3 163</i>	<i>2 789</i>	<i>3 740</i>
13	Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	14 987	14 381	14 617	15 521	18 225
1511	Daň z nemovitosti	8 916	5 411	5 337	5 580	5 368
151	<i>Daně z majetku</i>	<i>8 916</i>	<i>5 411</i>	<i>5 337</i>	<i>5 580</i>	<i>5 368</i>
15	Majetkové daně	8 916	5 411	5 337	5 580	5 368
1	D A Ň O V É P Ř Í J M Y (součet za třídu 1)	60 732	55 959	58 640	57 956	72 143
2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	1 453	2 257	2 397	2 413	3 258
2119	Ostatní příjmy z vlastní činnosti	245	205	240	129	34
211	<i>Příjmy z vlastní činnosti</i>	<i>1 698</i>	<i>2 462</i>	<i>2 637</i>	<i>2 542</i>	<i>3 292</i>
2122	Odvody příspěvkových organizací	0	0	123	400	0
212	<i>Odvody přebytků organizací s přímým vztahem</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>123</i>	<i>400</i>	<i>0</i>

2131	Příjmy z pronájmu pozemků	2 578	2 731	4 074	3 582	4 503
2132	Příjmy z pronájmu ost. nemovitostí a jejich částí	771	1 071	924	959	992
2139	Ostatní příjmy z pronájmu majetku	180	187	159	189	214
213	<i>Příjmy z pronájmu majetku</i>	3 529	3 989	5 157	4 730	5 709
2141	Příjmy z úroků	237	133	135	94	77
214	<i>Příjmy z úroků a realizace finančního majetku</i>	237	133	135	94	77
21	Příjmy z vl.činn. a odvody přeb. org. s př.vztahem	5 464	6 584	8 052	7 766	9 078
2212	Sankční platby přijaté od jiných subjektů	1 502	1 609	1 387	1 220	922
221	<i>Přijaté sankční platby</i>	1 502	1 609	1 387	1 220	922
2221	Přijaté vratky transferů od jiných veřej.rozpočtů	37	27	58	0	230
2229	Ostatní přijaté vratky transferů	2	874	1	13	16
222	<i>Přijaté vratky transf. a ost. příjmy z fin. vypoř.min.let</i>	39	901	59	13	246
22	Přijaté sankční platby a vratky transferů	1 541	2 510	1 446	1 233	1 168
2321	Přijaté neinvestiční dary	5	2	103	1	15
2324	Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	689	369	184	411	506
2329	Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	773	209	54	89	210
232	<i>Ostatní nedaňové příjmy</i>	1 467	580	341	501	731
23	Příjmy z prodeje nekap.majetku a ost. nedaň.příjmy	1 467	580	341	501	731
2420	Splátky půjč. prostř.od obec.prosp. spol.a pod.org.	12	0	6	1 788	0
242	<i>Splátky půjč. prostř. od obec.prosp. spol.a podob.org.</i>	12	0	6	1 788	0
2460	Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	26	0	8	15	15
246	<i>Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva</i>	26	0	8	15	15
24	Přijaté splátky půjčených prostředků	38	0	14	1 803	15
2	N E D A Ň O V É P Ř Í J M Y (součet za třídu 2)	8 510	9 674	9 853	11 303	10 992
3111	Příjmy z prodeje pozemků	2 346	5 510	924	412	2 419
3112	Příjmy z prodeje ost. nemovitostí a jejich částí	821	10	1 160	150	2 343
311	<i>Příjmy z prodeje dlouhodob. maj. (kromě drobného)</i>	3 167	5 520	2 084	562	4 762
31	Příjmy z prodeje dlouh. maj .a ost. kapitál. příjmů	3 167	5 520	2 084	562	4 762
3	K A P I T Á L O V É P Ř Í J M Y (součet za třídu 3)	3 167	5 520	2 084	562	4 762
V L A S T N Í P Ř Í J M Y (třída 1 + 2 + 3)		72 409	71 153	70 577	69 821	87 897
4111	Neinv. přij. transfery z všeob. pokladní správy SR	1 197	1 396	1 906	1 262	359
4112	Nein. přij. transf.ze SR v rámci souhrn.dot. vztahu	14 520	14 506	12 120	11 859	10 916
4116	Ost. Neinvestiční transfery ze státního rozpočtu	21 699	21 887	24 963	2 917	3 171
411	<i>Nein.přij.transfery od veřej.rozpočtů ústřední úrovně</i>	37 416	37 789	38 989	16 038	14 446
4121	Neinvestiční přijaté transfery od obcí	524	516	430	450	152
4122	Neinvestiční přijaté transfery od krajů	110	467	145	334	472
412	<i>Neinvest.přij.transfery od rozpočtů územní úrovně</i>	634	983	575	784	624
4134	Převody z rozpočtových účtů	192 323	126 938	137 213	85 645	91 767
413	<i>Převody z vlastních fondů</i>	192 323	126 938	137 213	85 645	91 767
41	Neinvestiční přijaté transfery	230 373	165 710	176 777	102 467	106 837

4213	Investiční přijaté transfery ze státních fondů	108	537	0	300	106
4216	Ost. invest. přijaté transfery ze státního rozpočtu	2 591	132	491	3 125	1 799
421	<i>Invest. přij. transf. od veřej. rozpočtů ústřed. úrovně</i>	2 699	669	491	3 425	1 905
4222	Investiční přijaté transfery od krajů	0	0	300	0	290
4223	Investiční přijaté transfery od regionálních rad	0	0	0	2 348	0
422	<i>Invest. přij. transf. od veřej. rozpočtů územní úrovně</i>	0	0	300	2 348	290
42	Investiční přijaté dotace	2 699	669	791	5 773	2 195
4	P Ř Í J A T É D O T A C E (součet za třídu 4)	233 072	166 379	177 568	108 240	109 032
P Ř Í J M Y C E L K E M (třídy 1 + 2 + 3 + 4)		305 481	237 532	248 145	178 061	196 929
konsolidace příjmů		-192 273	-125 817	-133 249	-85 645	-91 767
P Ř Í J M Y C E L K E M P O K O N S O L I D A C I		113 208	111 715	114 896	92 416	105 162
II. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE						
II. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE		Skutečné čerpání rozpočtu				
Položka	Text	2009	2010	2011	2012	2013
5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru	17 706	16 172	17 606	16 951	18 240
5019	Ostatní platy	15	14	16	13	47
501	<i>Platy</i>	<i>17 721</i>	<i>16 186</i>	<i>17 622</i>	<i>16 964</i>	<i>18 287</i>
5021	Ostatní osobní výdaje	751	764	630	741	801
5023	Odměny členům zastupitelstev obcí a krajů	1 324	1 411	1 198	1 206	1 233
5029	Ostatní platby za prov. práci jinde nezařazené	6	6	11	18	8
502	<i>Ostatní platby za provedenou práci</i>	<i>2 081</i>	<i>2 181</i>	<i>1 839</i>	<i>1 965</i>	<i>2 042</i>
5031	Povinné poj. na soc.zab. a přísp. na st.pol.zaměstn.	4 598	4 348	4 605	4 448	4 783
5032	Povinné pojistné na veřejné zdrav.pojištění	1 746	1 602	1 730	1 640	1 777
5038	Povinné pojistné na úrazové pojištění	76	76	75	71	79
5039	Ost.povinné pojištění placené zaměstnavatelem	4	4	3	3	10
503	<i>Povinné pojistné placené zaměstnavatelem</i>	<i>6 424</i>	<i>6 030</i>	<i>6 413</i>	<i>6 162</i>	<i>6 649</i>
50	Výdaje na platy, ost. platby za prov.práci a pojistné	26 226	24 397	25 874	25 091	26 978
5132	Ochranné pomůcky	1	8	56	71	35
5134	Prádlo, oděv a obuv	67	34	50	33	25
5136	Knihy, učební pomůcky a tisk	161	134	129	208	142
5137	Drobný hmotný dlouhodobý majetek	532	698	365	280	557
5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	555	539	470	418	553
513	<i>Nákup materiálu</i>	<i>1 316</i>	<i>1 413</i>	<i>1 070</i>	<i>1 010</i>	<i>1 312</i>
5141	Úroky vlastní	172	73	8	1	0
514	<i>Úroky a ostatní finanční výdaje</i>	<i>172</i>	<i>73</i>	<i>8</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
5151	Studená voda	164	189	82	79	106
5154	Elektrická energie	1 967	1 560	2 063	2 007	2 106
5156	Pohonné hmoty a maziva	190	219	236	264	260
515	<i>Nákup vody, paliv a energie</i>	<i>2 321</i>	<i>1 968</i>	<i>2 381</i>	<i>2 350</i>	<i>2 472</i>

5161	Služby pošt	475	399	417	299	279
5162	Služby telekomunikací a radiokomunikací	516	430	433	381	362
5163	Služby peněžních ústavů	405	450	522	449	444
5164	Nájemné	261	282	312	185	169
5166	Konzultační, poradenské a právní služby	31	21	0	210	62
5167	Služby školení a vzdělávání	350	271	207	180	193
5169	Nákup ostatních služeb	11 349	11 873	12 524	12 774	12 875
516	<i>Nákup služeb</i>	<i>13 387</i>	<i>13 726</i>	<i>14 415</i>	<i>14 478</i>	<i>14 384</i>
5171	Opravy a udržování	5 518	10 939	8 949	6 183	7 950
5172	Programové vybavení	35	62	53	7	38
5173	Cestovné	135	105	111	113	115
5175	Pohoštění	59	97	45	51	57
517	<i>Ostatní nákupy</i>	<i>5 747</i>	<i>11 203</i>	<i>9 158</i>	<i>6 354</i>	<i>8 160</i>
5192	Poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady	13	17	22	19	10
5193	Výdaje na dopravní územní obslužnost	146	147	148	148	150
5194	Věcné dary	45	46	69	58	61
519	<i>Výdaje souvis. s neinv. nákupy, příspěvky, náhrady</i>	<i>204</i>	<i>210</i>	<i>240</i>	<i>225</i>	<i>221</i>
51	Neinvestiční nákupy a související výdaje	23 147	28 593	27 272	24 418	26 549
5213	Neinvest.transf. nefinanč. podnik. subjektům - PO	548	712	551	521	497
521	<i>Neinvest. transfery nefinanč. podnik. subjektům</i>	<i>548</i>	<i>712</i>	<i>551</i>	<i>521</i>	<i>497</i>
5222	Neinvestiční transfery občanským sdružením	639	1 040	1 554	1 550	1 562
5223	Neinvest. transfery církvím a nábožen. společ.	3	3	272	2	9
5229	Ost. neinvestič. transfery neziskovým a podob.org.	170	98	109	97	85
522	<i>Neinvestič. transfery neziskovým a podobným org.</i>	<i>812</i>	<i>1 141</i>	<i>1 935</i>	<i>1 649</i>	<i>1 656</i>
52	Neinv. transfery podnik. subj. nezisk. organizacím	1 360	1 853	2 486	2 170	2 153
5329	Ost.neinv.transfery veř.rozpočtům územní úrovně	194	1 874	1 377	1 637	1 604
532	<i>Neinvestiční transfery veř. rozpočtům územní úrovně</i>	<i>194</i>	<i>1 874</i>	<i>1 377</i>	<i>1 637</i>	<i>1 604</i>
5331	Neinvestiční příspěvky zřízeným PO	9 670	8 424	9 538	10 384	10 524
5333	Neinv.transf. škol. práv.osob.zřiz.st.,kr. a obcí	0	5	8	5	7
5336	Neinvest.transfery zřízeným PO	0	79	1 632	1 142	70
5339	Neinvestiční transfery cizím PO	2	0	0	8	7
533	<i>Neinvestiční transfery příspěvkovým a podob.org.</i>	<i>9 672</i>	<i>8 508</i>	<i>11 178</i>	<i>11 539</i>	<i>10 608</i>
5342	Převody FKSP a soc. fondu obcí a krajů	358	317	336	332	365
5345	Převody vlastním rozpočtovým účtům	193 036	125 500	132 913	85 313	91 403
534	<i>Převody vlastním fondům</i>	<i>193 394</i>	<i>125 817</i>	<i>133 249</i>	<i>85 645</i>	<i>91 768</i>
5361	Nákp kolků	10	7	5	10	7
5362	Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	2 400	1 223	5 739	2 259	2 165
5363	Úhrady sankcí jiným rozpočtům	0	85	0	27	1
5366	Výdaje z fin.vypoř.min.let mezi krajem a obcemi	464	331	488	1 210	33
536	<i>Ost. neinvest. transfery jiným veřejným rozpočtům</i>	<i>2 874</i>	<i>1 646</i>	<i>6 233</i>	<i>3 506</i>	<i>2 206</i>
53	Neinv. transfery a některé další platby rozpočtům	206 134	137 845	152 037	102 327	106 186

5410	Sociální dávky	19 649	20 617	20 910	0	0
541	<i>Sociální dávky</i>	19 649	20 617	20 910	0	0
5424	Náhrady mezd v době nemoci	61	44	55	52	91
542	<i>Náhrady placené obyvatelstvu</i>	61	44	55	52	91
5493	Účelové neinvest.transf.nepodnikajícím FO	0	293	38	925	517
5499	Ostatní neinvest.transfery obyvatelstvu	61	134	157	134	125
549	<i>Ostatní neinvest.transfery obyvatelstvu</i>	61	427	195	1 059	642
54	Neinvestiční transfery obyvatelstvu	19 771	21 088	21 160	1 111	733
5909	Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařazené	28	25	0	8	0
590	<i>Ostatní neinvestiční výdaje</i>	28	25	0	8	0
59	Ostatní neinvestiční výdaje	28	25	0	8	0
5	B Ě Ž Ň É V Ý D A J E (součet za třídu 5)	276 666	213 801	228 829	155 125	162 599
6111	Programové vybavení	79	0	0	3 942	23
6119	Ostatní nákup dlouhodobého majetku	0	132	722	0	0
611	<i>Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku</i>	79	132	722	3 942	23
6121	Budovy, haly a stavby	22 430	4 481	14 361	10 404	14 211
6122	Stroje, přístroje a zařízení	1 520	0	296	4 284	365
6123	Dopravní prostředky	256	0	39	35	350
612	<i>Pořízení dlouhodobého hmotného majetku</i>	24 206	4 481	14 696	14 723	14 926
6130	Pozemky	186	605	489	189	229
613	<i>Pozemky</i>	186	605	489	189	229
61	Investiční nákupy a související výdaje	24 471	5 218	15 907	18 854	15 178
6202	Nákup majetkových podílů	0	0	0	0	2 400
620	<i>Nákup akcií a majetkových podílů</i>	0	0	0	0	2 400
62	Nákup akcií a majetkových podílů	0	0	0	0	2 400
6322	Investiční transfery občanským sdružením	2 150	0	1 523	50	0
632	<i>Inv.transfery neziskovým a podobným organizacím</i>	2 150	0	1 523	50	0
6349	Ost. inv.transf. veřej. rozpočtům územní úrovně	3 942	2 079	1 680	1 600	2 280
634	<i>Invest. transfery veřejným rozpočtům územ.úrovně</i>	3 942	2 079	1 680	1 600	2 280
6351	Investiční transfery zřízeným PO	45	0	75	0	60
635	<i>Investiční transfery příspěvkovým a podobným org.</i>	45	0	75	0	60
63	Investiční transfery	6 137	2 079	3 278	1 650	2 340
6422	Inv.půjčené prostředky občanským sdružením	0	1 000	798	535	0
642	<i>Inv.půjčené prostředky neziskovým a podob.org.</i>	0	1 000	798	535	0
64	Investiční půjčené prostředky	0	1 000	798	535	0
6	K A P I T Á L O V É V Ý D A J E (součet za třídu 6)	30 608	8 297	19 983	21 039	19 918
	V Ý D A J E C E L K E M (třídy 5 + 6)	307 274	222 098	248 812	176 164	182 517
	<i>konsolidace výdajů</i>	-192 273	-125 817	-133 249	-85 645	-91 767
	V Ý D A J E C E L K E M P O K O N S O L I D A C I	115 001	96 281	115 563	90 519	90 750

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů FIN, 2014

Příloha B - Výkaz Rozvaha ve zkrácené verzi v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

			Účet	2009	2010	2011	2012	2013
		AKTIVA CELKEM		897 790	889 812	804 797	823 884	846 676
A.		Stálá aktiva		877 983	858 707	771 348	791 132	791 625
	I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		2 791	2 375	2 027	3 152	2 656
		1. Software	013	1 511	1 210	719	2 028	1 680
		2. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	247	0	0	0	0
		3. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	1 033	1 033	1 294	1 124	954
		Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	0	132	14		22
	II.	Dlouhodobý hmotný majetek		838 963	834 321	746 075	763 711	762 026
		1. Pozemky	031	322 523	324 004	325 500	330 855	330 398
		2. Stavby	021	456 447	473 328	392 371	406 096	402 586
		3. Samostatné movité věci a soubory mov.věcí	022	26 907	27 389	15 728	19 746	17 839
		4. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	10 723	0	0	0	0
		5. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	22 363	9 600	12 476	7 014	11 203
	III.	Dlouhodobý finanční majetek		36 187	20 969	21 412	23 688	26 408
		1. Majetkové účasti v osobách s rozhod. vlivem	061	4 040	4 040	4 483	6 759	9 479
		2. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	32 147	16 929	16 929	16 929	16 929
	IV.	Dlouhodobé pohledávky		42	1 042	1 834	581	535
		1. Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlouhodobé	462	42	1 042	1 834	581	535
B.		Oběžná aktiva		19 807	31 105	33 449	32 752	55 051
	I.	Zásoby		0	45	40	105	97
		1 Zboží na skladě	132	0	45	40	105	97
	II.	Krátkodobé pohledávky		10 317	10 600	15 406	13 133	18 602
		Odběratelé	311	1 056	1 322	416	449	919
		Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	1 579	1 434	1 705	1 360	1 859
		Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	2 777	3 562	3 649	1 419	1 062
		Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátkodobé	316	0	5	5	5	5
		Pohledávky ze sdílených daní	319	0	0	0	0	3 699
		Pohledávky za zaměstnanci	335	0	0	32	17	2
		Pohledávky za vybranými ústřed. vlád. institucemi	346	864	58	175	70	251
		Pohledávky za vybranými míst. vlád. institucemi	348	0	24	46	65	68
		Pohledávky za účastníky sdružení	351	50	50	50	50	50
		Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0	0	824	1 615	1 447
		Příjmy příštích období	385	172	73	131	680	664
		Dohadné účty aktivní	388	0	0	4 075	3 175	4 116
		Ostatní krátkodobé pohledávky	377	3 819	4 072	4 298	4 228	4 460

	III.	Krátkodobý finanční majetek		9 490	20 460	18 003	19 514	36 352
		Jiné běžné účty	245	3 620	100	32	110	325
		Běžný účet	241	1 543	3 392	2 503	1 910	4 224
		Základní běžný účet ÚSC	231	3 960	16 652	15 311	17 215	31 579
		Běžné účty fondů ÚSC	236	220	163	75	67	116
		Ceniny	263	147	153	82	212	108
		PASIVA CELKEM		897 790	889 812	804 797	823 884	846 676
	C.	Vlastní kapitál		885 493	823 327	729 133	772 204	796 350
	I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		888 014	804 889	703 946	739 336	740 765
		Jmění účetní jednotky	401	888 014	885 781	841 184	846 016	846 472
		Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	0	132	45 530	53 724	54 187
		Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	0	-11 420	-114 758	-116 063	-116 118
		Jiné oceňovací rozdíly	407	0	283	641	10 055	7 993
		Opravy minulých období	408	0	-69 887	-68 651	-54 396	-51 769
	II.	Fondy účetní jednotky		220	163	75	68	116
		Ostatní fondy	419	220	163	75	68	116
	III.	Výsledek hospodaření		-2 741	18 275	25 112	32 800	55 469
		Výsledek hospodaření běžného účet období	493	0	21 016	6 837	7 688	22 668
		Výsledek hospodaření minulých účet. období	432	-2 741	-2 741	18 275	25 112	32 801
	D.	Cizí zdroje		12 297	66 485	75 664	51 680	50 326
	I.	Dlouhodobé závazky		3 655	810	0	42	82
		Dlouhodobé úvěry	451	3 610	811	0	0	0
		Ostatní dlouhodobé závazky	459	45	0		42	82
	II.	Krátkodobé závazky		8 642	65 675	75 664	51 638	50 244
		Dodavatelé	321	1 431	1 637	1 215	1 556	1 538
		Krátkodobé přijaté zálohy	324	3 603	3 721	3 987	3 813	3 842
		Zaměstnanci	331	1 455	1 545	1 202	1 175	1 218
		Zúčtování s institucemi soc. zabezp. a zdrav .poj.	336	776	845	640	634	649
		Jiné přímé daně	342	186	214	137	127	153
		Závazky k vybraným ústřed. vládním institucím	347	0	211	164	501	898
		Závazky k vybraným místn. vládním institucím	349	0	54 834	53 433	35 303	32 676
		Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	0	488	4 985	3 001	3 779
		Výdaje příštích období	383			-67	-62	0
		Výnosy příštích období	384	0	692	5 000	2 267	1 440
		Dohadné účty pasivní	389	0	1 435	4 936	3 149	3 558
		Ostatní krátkodobé závazky	378	1 191	53	32	174	493

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů Rozvaha, 2014

ABSTRAKT

MALÁ, Martina. *Finanční hospodaření konkrétního města*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 76 s., 2014

Klíčová slova: obec, rozpočet, příjmy, výdaje, finanční hospodaření, Horšovský Týn

Předložená práce je zaměřena na finanční hospodaření města Horšovský Týn v letech 2009 – 2013. Cílem práce je zhodnotit stávající finanční situaci a navrhnout případné optimalizační opatření ke zlepšení stávající situace.

Teoretická část charakterizuje strukturu financování obcí v České republice, objasňuje základní pojmy týkající se obce, jejích orgánů, působnosti, rozpočtu, příjmů, výdajů a majetku obce. Následuje stručné seznámení s městem Horšovský Týn. V praktické části je analyzováno hospodaření z hlediska plnění rozpočtu příjmy a výdaji, dále je provedena analýza jednotlivých příjmů a výdajů, analýza aktiv a pasiv a jsou vypočteny vybrané finanční ukazatele. Závěrem práce je zhodnocení finančního hospodaření města Horšovský Týn a jsou navržena doporučení pro stávající situaci.

Práce obsahuje tabulky, obrázky a přílohy. Informace byly čerpány z odborných monografií, elektronických zdrojů, zákonů a výkazů a obecně závazných vyhlášek města. Analýza finančního hospodaření provedená v této bakalářské práci bude použita vedením města Horšovský Týn a může se stát podkladem pro budoucí rozpočtová plánování.

ABSTRACT

MALÁ, Martina. *The Financial Analysis of the Chosen Town*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia, 76 s., 2014

Key words: municipality, budget, incomes, outcomes, financial management, Horšovský Týn

The thesis focuses at financial management of the town Horšovský Týn during 2009 and 2013. The aim of the thesis is to evaluate the current financial situation and, if needed, to suggest optimizing steps that would lead to improvement of the current situation.

The theoretical part describes the structure of financing of the municipalities, explicates the basic conceptions related to municipality itself, its bodies, field of activity, budget and incomes and outcomes of a municipal property. Then there is a brief introduction of Horšovský Týn. The practical part of the thesis contains the analysis of financial management in terms of a budget implementation, analysis of incomes and outcomes, analysis of assets and liabilities along with the calculation of selected financial indicators. The conclusion focuses on making an assessment of financial management of Horšovský Týn and on making suggestions that would fit the current situation of the town.

The thesis contains tables, pictures and appendixes. The information comes from academic monographies, electronic sources, legislative texts and generally binding municipal ordinances. Analysis of financial management in this thesis will be used by the city council of Horšovský Týn and may be used as a source for future budget planning activities.